

«Зелені» знижки

Влада планує таки запустити масову приватизацію в Україні. Перші 500 підприємств мають поставити на продаж вже у грудні

» стор. 6

Камера для Пашинського

Суд дозволив арештувати екснардепа від «Народного фронту» після поновлення старої справи про новорічну стрілянину

» стор. 11

Королі вівчарства і сьоме чудо світу

Асканія-Нова чекає на нових туристів

стор. 13

Учораши курси
НБУ:
1 \$ = 24,867 грн
1 € = 27,336 грн
1 рос. руб. = 0,383 грн

Україна Молоді

Середа, 9 жовтня 2019 року

№ 113 (5570)

«АдвоКАТ» Віктор Медведчук – агент КДБ «Соколовський»

Маловідомі факти із біографії кума Путіна

» стор. 7—10

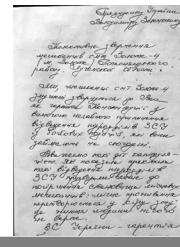
НОВА ШКІРА

СТАРА ШКІРА

«Відведення підрозділів ЗСУ призводили лише до погіршення становища місцевих мешканців: місце проживання перетворюється на «сіру зону», де життя людини нічого не варте. ЗС України — гарантія безпеки нашого життя».

Звернення селян Золотого-4 до президента України

■ ВІДДІЛ КАДРІВ

ХОДА «СЛУГ»?

«Губернаторку»
Юлію Світличну може
zmінити представник
президентської команди

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харків

Друга каденція Юлії Світличної на посаді очільника Харківської області може завершитися через місяць після призначення. Як стало відомо, позавчора депутат Верховної Ради від партії «Слуга народу» Олексій Кучер опублікував на сайті НАПК декларацію про прибутки за 2018 рік, оскільки претендує на посаду керівника ХОДА. Таким чином, єдиний регіон, де у вересні Кабмін залишив на посаді представника «старої» команди, схоже, найближчим часом «новиться» своєю людиною.

Олексій Кучер народився у Харківському районі, проте зі студентських років проживає у Харкові, де закінчив педагогічний та юридичний університети. На минулих парламентських виборах 34-річний кандидат виграв південно-східний регіон на Красноградщині, хоча в окрузі йому опонував теперішній голова обласної ради Сергій Чернов.

Утім у Харкові пана Кучера важко назвати відомою або впливовою людиною. Досі його прізвище фігурувало хіба що у з'язку з гучними судовими процесами, у яких він брав участь як адвокат. Скажімо, свого часу теперішній депутат захищав Володимира Литвинова, якого підозрювали у причетності до «справи рюкзаків», а також суддю Сергія Лазюка, що попався на гарячому в момент отримання хабара у розмірі 300 тисяч доларів за рішення земельного спору на користь позивача. Його клієнтами також були Олег Ширяєв (підозрювався у рейдерському захопленні елеватора) і Антон Саввов, який продавав різні нагороди підприємствам, у тому числі й місцевому меценатству.

Подана претендентом на посаду керівника області декларація вже встигла зацікавити громадську організацію «Харківський антикорупційний центр». За їхніми даними, у 2018 році ні Олексій Кучер, ні його дружина не отримали жодного офіційного прибутку. При цьому родина має земельні ділянки і будинок у Любомльському та дві квартири у Харкові, одна з яких була придбана того ж таки минулого року за 653 тисячі гривень. У підуржжя також є два годинники Rolex, яких у декларації дівочої давності не було, і п'ять автівок, зокрема Lexus NX 200T, що був теж придбаний у 2018 році. Сам Олексій Кучер має акції у ПАТ «Миколаївцемент» і був засновником ТОВ «Юридична компанія «Дартлі Груп». Словом, «епоха зубожіння», на критиці якої теперішня президентська команда прийшла до влади, зачепила далеко не всіх її представників.

Як «УМ» уже повідомляла, Юлію Світличну на посаду голови ХОДА Кабмін призначив 6 вересня. Вона вже встигла конкретними справами продемонструвати свою готовність і надалі обійтися цю посаду, проте Володимир Зеленський так і не затвердив її кандидатуру. Не прислухався він і до громадських активістів, які просили його не призначати голову облдержадміністрації без публічного обговорення нової кандидатури.

■ НА ФРОНТІ

Розведення породить «сіру зону»

Селяни — проти відведення
Збройних сил України

Упродовж минулої доби офіційно зафіксовано 27 випадків порушення режиму вогню збройними формуваннями Російської Федерації та їхніми посілаками. Активність бойових дій не зменшується. Противник обстрілював позиції підрозділів Об'єднаних сил із заборонених Мінськими угодами артилерійських систем калібру 122 мм, мінометів калібру 82 мм. А також з озброєння БМП, гранатометів різних систем і стрілецької зброї. Крім того, порушуючи всі існуючі угоди, противник навмисно обстріляв із гранатометів, стрілецької зброї ділянки розведення сил із засобів біля Золотого.

На донецькому напрямку в районі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Схід» ворог обстріляв позиції Об'єднаних сил неподалік Чермалика, Пісків, Павлополя, Талаківки, Водяного, Опітного, Ново троїцького, Пищевика і Тарамчука.

На луганському напрямку в районі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Північ» гаряче було біля Кримського, Новолуганського, Травневого, Гладосового, Хутора Вільного, Луганського, Світлодарська, Попасної, Новгородського та поблизу Золотого.

Стало відоме ім'я військовослужбовця ЗС України, який загинув унаслідок ворожого обстрілу 6 жовтня. Пресслужба 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів Зимового походу повідомила, що це 41-річний старший солдат Дейкун Іван Вікторович... Відомо, що він народився 23 липня 1978 року на Вінниччині, в селі Іллінецьке Іллінецького району, жив у Новоукраїнці на Кіровоградщині. Служив на посаді заступника командира

бойової машини — навідника-оператора 1-го механізованого батальйону 28-ї омбр ЗСУ. Близько четвертої години дня в неділю під час кулеметного обстрілу на околиці міста Красногорівка боець зазнав кількох кульових поранень (калібр 7,62 мм) грудної клітки й помер на місці від болового шоку та втрати крові. Вдома у Івана залишилась дружина та 16-річний син.

Тим часом начальник Генштабу — головнокомандувач Збройних сил України Руслан Хомчак — надав чергове роз'яснення щодо розведення військ. Як оприлюднено на сайті Міноборони, під час робочої поїздки до Станіці Луганської генерал-лейтенант Хомчак зазначив, що воно має відбутися дзеркально на відстань один кілометр від лінії зіткнення в обидві сторони. «Нові позиції українських військових будуть там, де вони були у 2016 році, коли вперше відбулося розведення сил у згаданому районі. Підрозділи Збройних сил України і надалі повністю контролюватимуть ситуацію», — заявив він.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк, у свою чергу, запевнив, що українські військові відійдуть на відстань, яка дозволить у випадку порушення домовленостей російсько-окупаційними військами одразу повернутися назад. «Для цього створено всі передумови, розроблено відповідний план з урахуванням саме такої ситуації», — зазначив міністр оборони. За його словами, координати місць розведення є в Мінських угодах, їх було нанесене ще у 2014 році.

■ ПОКАЯННЯ

Контррозвідники СБ України провели операцію, за результатами якої бойовик «ЛНР» — мешканець міста Сорокине (кол. Краснодон) добровільно відмовився від участі у діяльності незаконних збройних формувань та залишив окуповану територію Луганщини, повідомив пресцентр СБУ. Чрез матеріальні труднощі чоловік вирішив вступити до ремонтної роти так званого «2-го армійського корпусу народної міліції «ЛНР», де лагодив пошкоджену у боях військову техніку бойовиків. Проте «усвідомив хибність свого кроку та виявив готовність надати свідчення щодо злочинної діяльності російсько-терористичних військ на території нашої держави». Контррозвідники та слідчі СБУ провели ретельну перевірку та встановили, що «громадянин України не брав безпосередньої участі у бойових діях та не вчинив інших тяжких злочинів. Також він надав слідству важливі докази збройної агресії РФ в Україні». За рішенням суду, колишнього бойовика звільнено від кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 258-3 Кримінального кодексу України («участь у терористичній організації»).

Служба безпеки України нагадує, що «особа, крім організатора і керівника терористичної групи чи терористичної організації, яка добровільно повідомила правоохоронний орган про відповідальну терористичну діяльність, сприяла її припиненню або розкриттю злочинів, вчинених у зв'язку зі створенням або діяльністю такої групи чи організації, якщо в її діях немає складу іншого злочину, звильняється від кримінальної відповідальності».

■ ОВВА!

Космос у головах

В Одесі планують готувати спеціалістів міжпланетної галузі

Ірина КИРПА

Під час міжнародного форуму Investment Forum Odesa 5T заступник міського голови Одеси Павло Вугельман заявив про резервування вільних площ на території Одеси під будівництво космодрому. Ці слова викликали справжній ажіотаж у депутатів міськради. Тому чиновнику довелося давати пояснення: «На міжнародному форумі було представлено проект, який передбачає створення багатофункціонального комплексу, в якому, зокрема, готуватимуть фахівців у космічній галузі. Комплекс передбачає розробку, проведення випробувань, а також створення на базі одного з технологічних університетів Одеси відповідних умов для освіти молодих людей, зацікавлених в

Космічні амбіції Одеси — це не жарт.

отриманні роботи у космічній галузі».

Крім того, комплекс включає акселеративну бізнес-програму, якою передбачено зауваження кращих стартапів та компаній для роботи з інвесторами та Державним космічним агентством України, створення спеціального центру. Також в Одесі планують проведення низки відповідних космічних конференцій і семінарів.

Мер Геннадій Труханов підтримав свого зама й сказав, що свого часу ніхто не вірив, що над Одесою літатимуть літаки, проте знаменитий одесит Сергій Уточкін довів, що авіація — це реальність. Тобто в мерії дали зрозуміти, що космічні амбіції Одеси — не жарт.

Утім розмови про будівництво космодрому в Одеській області поки що, швидше, викликають посмішки, аніж реальну зацікавленість. У цьому є чимала провінція чиновників, які донині не озвучили ані точного місця будівництва, ані обсягів фінансування.

Ідею повернення Україні космічного статусу дніми схвалили народні обранці нового скликання. 2 жовтня Верховна Рада ухвалила закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного регулювання космічної діяльності. Нововведення дозволять приватним компаніям займатися діяльністю в космічній галузі.

■ РЕЗОНАНС

Замість здоров'я — гроші

Медиків зобов'язали відшкодувати пів мільйона гривень матері скаліченої дитини

Ірина КИРПА

Мешканка Одеси відсудила у медиків 500 тисяч гривень за помилки, які перетворили її сина на інваліда. Таке рішення ухвалив раніше Київський районний суд Одеси. Лікарі, звісно, не погоджувалися. А дніми стало відомо, що вища інстанція — Верховний суд України — залишив у силі рішення одеського районного суду. Відповідачем у справі став один зі структурних підрозділів Одеської обласної клінічної лікарні.

Як поінформували у прес-службі одеського суду, позивачка посилається на те, що медики не поставили вчасно точний діагноз, що й призвело до інвалідизації дитини. Хлопчику вчасно не провели скринінг-обстеження, і тепер він усе життя буде потребувати сторонньої допомоги. Малюк не розмовляє, не має певних навичок самообслуговування тощо.

Більше того, медики навмисне не повідомили, що обстеження не проведено, фактично позбавивши

батьків достовірної інформації та можливості зробити необхідне дослідження в іншій лікарні. Спочатку цього не зробили через брак витратних матеріалів, а пізніше — просто забули. Точно так, як і забули дати матері новонародженого малюка хоч якіс рекомендації з альтернативної діагностики генетичних захворювань.

Суд встановив, що відповідач є відповідальною організацією за проведення своєчасного скринінг-обстеження, отже, свою бездіяльністю співробіт-

ники структурного підрозділу створили загрозу життю та здоров'ю малолітньої дитини.

Адміністрація Одеської обласної клінічної лікарні намагалася покривати недбалість своїх підлеглих, задіяла групу адвокатів з метою зменшення компенсації. Підсумком цього стало те, що Апеляційний суд Одеської області змінив рішення Київського районного суду міста Одеса, зменшивши розмір компенсації у десять разів (йшло лише про 50 тисяч гривень).

Однак потерпіла жінка звернулася по справедливості до Верховного Суду України. За його рішенням, її сім'я зможе отримати компенсацію у повному обсязі. Таким чином, мати дитини, яка стала інвалідом з вини лікарів, отримає відшкодування моральності в розмірі 500 тисяч гривень. ■

■ ПЕРСПЕКТИВИ

Екстремна будова

У Черкасах мріють про медичний центр за 59 мільйонів гривень

Людмила НІКІТЕНКО

У Черкасах депутати міської ради проголосували за виділення земельної ділянки по вулиці Академіка Корольова, 15 для будівництва Центру екстреної медичної допомоги. Адже наразі станція швидкої допомоги у Черкасах базується у дуже старих приміщен-

нях, збудованих ще у добільшовицькі часи.

Як розповідає голова Черкаської ОДА Ігор Шевченко, наразі на Черкащині реєстрацію викликів екстреної медичної допомоги забезпечують 22 диспетчерські. Вони розгалужені по всій області та закріплені за п'ятьма станціями «швидкої» — Черкаською,

Смілянською, Уманською, Звенигородською та Лівобережною.

«Наша мета — створити центральну диспетчерську, яка об'єднає усі служби установи разом в одній будівлі, що забезпечить оперативне управління, налагодження ефективної комунікації усіх служб установи та покращить якість надання екстремої медичної допомоги для жителів Черкащини. Адже для порятунку людських життів важлива кожна хвилина», — наголошує Ігор Шевченко.

Проект будівництва — один із важливих пунктів Стратегії розвитку Черкаської області. Його загальна вартість 59,1 млн грн. «Кабінет Міністрів уже затвердив фінансування проекту на 2019-й рік у сумі 14,0 млн грн», — підсумовує Ігор Шевченко. ■

■ ФЕСТИВАЛЬНИЙ СИНДРОМ

Буча октав і віршів

«Парк мистецтв» наповнився поезією Сергія Жадана

Сергій Жадан у Бучі читав свої вірші.

Фото надане організаторами.

До проведення фестивалю долу-чилися студенти Київської академії естрадного та циркового мистецтв. Артисти Національної оперети України підготували яскравий гала-концерт, у якому поєднали найрізноманітніші музичні композиції: від «Створення магії», «Добро, що спричиняє зло» до всім відомої «О, цей шанс дарує Чикаго» з фільму «У джазі лише дівчата».

Найочікуванішими стали концертні виступи письменника Сергія Жадана та віртуозного співака з Бри-

танії Клівленда Воткіса — володаря титулу London Jazz Awards for Best Vocalist, що вправно володіє голосом на чотири октави.

Міжнародний фестиваль «Парк мистецтв» організували у рамках проекту «Малі міста — велики враження». За словами Анатолія Федорука, міського голови Бучі, сукупний бюджет фестивалю — майже 2 млн грн., з яких 70 відсотків — це гроші грантової програми уряду, а

30 відсотків — із місцевого бюджету. На переконання очільника пристоличного містечка, проект-конкурс «Малі міста — велики враження» треба продовжувати і наступного року, можливо, з іншим співвідношенням фінансування, — щоб давати можливість населеним пунктам, розташованим далі від обласних центрів, розвиватися. Відповідне звернення на адресу новопризначеної уряду, а

■ КОНКУРС

Труднощі перекладу

Літературна премія імені Максима Рильського шукає номінантів і серед іноземців

Ліна ТЕСЛЕНКО

У травні цього року Премія імені Максима Рильського, яку традиційно вручають у галузі літературного перекладу, отримала ще одну номінацію. Якщо раніше нагороду присвоювали тільки тим, хто перекладає твори зарубіжних письменників на українську, то тепер її вручатимуть і за переклад творів українських класиків і сучасних авторів мовами народів світу. Ухвалили таке рішення, аби про українську літературу та її яскравіших представників дізнявався якомога більше людей за кордоном.

«Безперечно, нова номінація сприяє популяризації української літератури у світі, її інтегруванню у світовий літературний простір. Здобутки вітчизняних літераторів стануть доступнішими зарубіжному читачеві, дозволяючи глибше пізнання України, духовний світ нашого народу», — зауважив на пресконференції в «Укрінформі» Богдан Червак, перший заступник голови Держкомтелерадіо.

Стимул з'явився, та от дивина: прийом заявок від претендентів на премію завершується 1 листопада, а в номінації для перекладачів із української — жодного кандидата! Можливо, причина цьому — недостатня поінтересованість про зміни або ж певні прогалини в трактуванні цих новацій, наприклад, не уточнено, що подаватися на премію можуть іноземці. Адже загальновідомо: найкращими перекладачами з іноземної є саме носії мови. Проте цей момент у Положенні про премію чітко не висписаний. Наразі готується відповідне подання до Кабінету Міністрів з пропанням внести необхідні зміни.

Очільник благодійної організації «Фонд Максима Рильського «Троянди й виноград» Максим Рильський-онук додає, що поява нової номінації — невипадкова. «Я часто бував у різних амбасадах і бачив, як перекладацька справа налагоджена в інших країнах», — розповідає Максим Георгійович. — У багатьох посольствах можна побачити стенді з літературою, перекладеною на мову країни, в якій воно працює. Це не тільки популяризація культурного надбання тієї чи іншої нації, це, зрештою, питання престижу. Хотілось б, щоб такі стенді були й у наших посольствах, адже ми маємо чим пишатися».

Звісно, на ентузіазмі перекладачів справа навряд чи зрушить із місця. Потрібна зацікавленість держави та відповідне фінансування. «Я ще з перших років незалежності України виступав за те, аби в Україні працювала спеціальна державна програма, яка б забезпечувала переклад української літератури іноземними мовами», — каже директор Інституту літератури ім. Тараса Шевченка, академік Микола Жулинський. — Наївно чекати на те, що світ нами зацікавиться, захопиться і буде нас перекладати. А така програма якраз могла б презентувати нашу культуру світові. Во що б ми говорили, а саме культура — це найефективніший спосіб пізнання і зближення народів. Наши твори мають перекладати найвідоміші перекладачі зі світовим ім'ям. І Премія Максима Рильського — це перший крок до того, щоб екстраполювати себе у світовий культурний простір».

Нагадуємо, що розмір премії у кожній із номінацій — 20 тисяч гривень (умови можна переглянути на сайті Держкомтелерадіо в розділі «Конкурси, премії»). Може, розбагатіти на ці гроші й не можна, проте отримати нагороду — престижно. З моменту заочування премії в 1972 році її лауреатами стали відомі українські письменники та перекладачі Борис Тен, Микола Лукаш, Григорій Кочур, Дмитро Павличко, Рауль Чілакава, Роман Лубківський, Сергій Борщевський, Максим Стріха та інші. Не дивно, що в першій номінації вже вишикувалася черга претендентів. ■

■ ПОЛІТПАРНАС

Андрій ДЕМИДЕНКО

Мадонно
Вкраїно

Ти бідна-пребідна.
Й багата-багата.
Ти рідна-прерідна,
Свята і розп'ята,
Мадонно Вкраїно!

О, дай нам Надію
І Віру, і Бога,
Але не прощай вже
Нам більше нічого,
Мадонно Вкраїно!

В тяжких ти родилась родах,
Мадонно Вкраїно.
Спини наше зло і розбрат,
Мадонно Вкраїно.

Дай сил своїм дітям кволим,
Мадонно Вкраїно.
Тебе не зрецусь ніколи,
О, Мадонно моя Вкраїно!

Українці

Свобода — не ложе!
Хто за Свободу воян —
Свободи достоїн,
О, праведний Боже!
А без неї — немає народу.
Я — за Свободу!
Свобода — моя група крові.

Молитва

I прісно, і нині,
Господи, не благослови:
Хто олжею висвячує день,
Хто під прaporом рідним
Ловить пафос чужинських знамен,
Хто гнобить свое і карає,
Хто совість людську
виставля на торги.

Господи, не благослови!

■ КИШЕНЯ

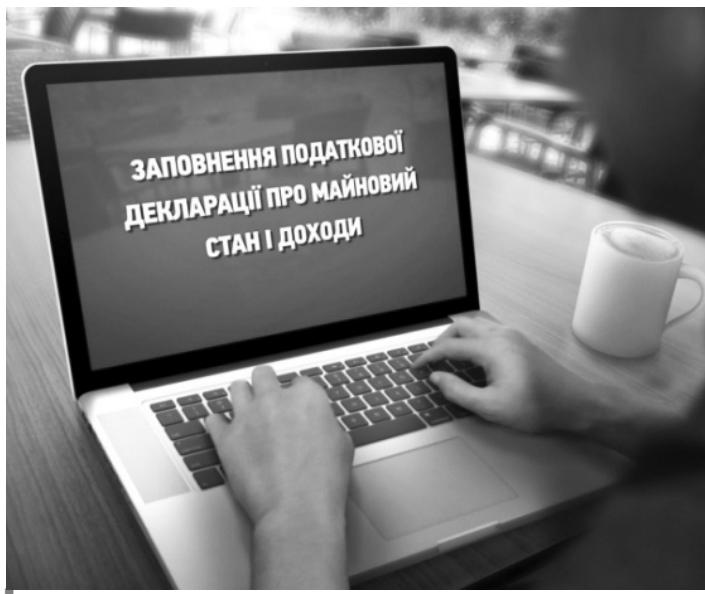
Люблять і гривню, і долар

Четверо народних депутатів подали неправдиві дані в електронних деклараціях

Соломія БОНДАРЕНКО

Національне агентство із запобігання корупції передасть в НАБУ недостовірні дані в деклараціях чотирьох колишніх депутатів Верховної Ради. Неправдиві дані у загальній сумі вони вказали на понад 90 мільйонів гривень. Недостовірну інформацію в деклараціях подали Руслан Демчак від фракції БПП, Станіслав Березкін від фракції «Воля народу», по-зафракційні Аркадій Корнацький та Вадим Кривохатько.

За результатами перевірки декларації Демчака за 2016 рік встановлено, що він вказав недостовірні відомості про кошти, розміщені на банківських рахунках, і номінальну вартість цінних паперів, що належать йому. В цілому виявлено порушення на суму понад 71,7 млн грн. Крім того, Березкін у виправленій декларації за 2015 рік вказав недостовірні відомості про квартиру та два машиномісця, що належать дружині на правах власності. Сума недостовірних даних становить понад 14,3 млн грн. Аркадій Корнацький у декларації за 2016 рік не задекларував свої корпоративні права та кілька земельних ділянок, що належать йому на праві власності й оренди. А також не відобразив інформацію про право користування житло-

Чотири народні депутати восьмого скликання приховали інформацію про доходи.

Фото з сайта iPress.ua.

вим будинком, який є його зареєстрованим місцем проживання. Загальна сума недостовірних відомостей у декларації — понад 3,2 млн грн. Кривохатько, подаючи декларацію за 2017 рік, зазначив недостовірні відомості про вартість і дату набуття ним у власність автомобіля на загальну суму понад 471 тис. грн.

У НАЗК зауважили, що відповідальність за декларування недостовірної інформації на суму понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб встановлена Кримінальним кодексом України. Такі дії караються штрафом від

2,5 тис. до 3 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від 150 до 240 годин, або позбавленням волі на строк до двох років, із позбавленням права обійтися певні посади чи займатися певною діяльністю на термін до трьох років. Також НАЗК завершило роботи з відкриття доступу до декларацій військових прокурорів у публічній частині Реєстру. Зазначається, що загалом було відкрито 596 документів щодо 117 осіб.

Тим часом народний депутат від «Слуги народу» екс-генератор телекана-

лу «1+1» Олександр Ткаченко підтвердив, що президенту на посаду голови КМДА та вже подав декларацію про доходи. «Офіційно повідомляю, що подав декларацію про доходи. Але хочу зауважити, що в інформації про те, що Ткаченко може очолити КМДА, є така ключова фраза — «може». Пропоную на ній зосередитися, тому що це рішення президента», — повідомив він.

У своїй декларації Ткаченко зазначив, що йому належить 5% телерадіокомпанії «Студія 1+1», 25% інформаційного сайту «Бабель», майже 17% «Квартал ТВ» та 17% «1+1 продакшн». Торік він заробив за основним місцем роботи на телеканалі «1+1» майже 30 мільйонів гривень, а його дружина Ганна — майже 13 млн грн. Нардеп зберігає 300 тисяч доларів готівкою та понад 10 тисяч доларів на банківських рахунках, а дружина — 30 тис. дол. готівкою, майже 5 тисяч доларів і більше 170 тисяч гривень у банках. У подружжя дві квартири у Києві площею 133 і 46 кв.м. Ткаченко пересувається на Range Rover Sport 2013 року випуску, який належить «1+1», а його дружина їздить на BMW X5 2016 року випуску.

Конфлікт між Кличком та Ткаченком розпочався після того, як глава офісу президента Андрій Богдан попросив Кабмін звільнити Кличка з посади голови КМДА. З того часу головним кандидатом на це місце почали вважати саме Олександра Ткаченка. Екснаред Сергій Лещенко повідомляє, що відповідний указ про призначення Ткаченка на посаду може з'явитися уже цього тижня. ■

■ НАШОГО ЦВІТУ...

Не жебраючи попід тином і не скиглячи на п'єцу по-собачому

Селянство — опора нашої мовної культури й духовності

Василь ТИМКІВ,
голова культурно-просвітньої
спілки «Червона калина»

Якби хтось запитав «Звідки з'явилися українці на Балканах?», то стисло можна відповісти так: зразу ж після берлінського конгресу. А саме: в 1878 році Галичина з містом Львів стає частиною Австро-Угорської імперії, до якої тоді вже належала Боснія. Безземелля та голод ніби батогом погнали наших людей у пошуках бодай якогось жалюгідного шматка хліба. Отож протягом 1890—1914 рр. у Боснії як гриби після дощу виростають суцільно українські села Дев'ятина, Козарці, Кам'яниця, Дубова, Лішня, а разом з ними українізується й тутешнє містечко Прнявор.

Але обіцяного раю переселенці так і не знайшли: зокрема, довколишні ліси треба було ще довго й нудно викорчуввати, аби зрештою дістатися до жаданої землі-годувальниці. Й це, завважте, попри те,

що на початок нового століття в Боснії вже налічувалося аж 18 тисяч наших співвітчизників. А в 1907 році в с. Насеобіна-Лішня (де переважно осіли потомствені хлібороби й будівельники з Бучацького повіту та Рогатинщини) починає діяти перша на Балканах українська читальня.

Та однак не все так сталося насправді, як гадалося: тільки-но пережили першу світову війну, як наші краї охопила тяжка економічна скрутка; але — що, либонь, найгірше — розпочалися люті запеклі суперечки між місцевими греко-католиками і їхніми право-словянськими сусідами, що стихомирилися аж під час правління Йосипа Броз Тіто. Себто, якщо процитувати тут віости про рівні пророчі рядки Кобзаря, то

«Болить серце, як згадаєш:
Старих слов'ян діти
Впились кров'ю.
А хто винен?
Ксьондзи, сзути!».

При цьому православні

вірянини концентрувалися переважно у Насеобіні-Лішні та Хрвачанах (де й досі, між іншим, стоїть моцний білокам'яний храм, збудований ще о. Василем Стрільчиком; натомість лішнянська дерев'яна церква завалилася та при комунарках і відновленню вже не підлягає).

Відтак через цю релігійну ворожнечу, численні господарчі труднощі і нещодавні братовбивчі війни (це попри дві світові, коли тутешня боецьдатана молодь масово й самовіддано боролася в лавах УПА за свободу рідної батьківщини), загальна кількість нашого люду рік у рік невпинно, на жаль, зменшується. Зокрема, чимало боснійських українців перебралося на Новий Континет.

Але, незважаючи на всі ці житейські негарадзи, восени 1990 року ми піднесено й урочисто відсвяткували свій столітній ювілей історичного переселення на Балкани.

...Ta незабаром сюди на-

грянуло лиxo: розпочалася кровопролитна громадянська війна. І знов нестримні слізозливі гори оповили материнські серця серпанком вічної жалоби, адже багатьох моїх земляків було примусово підставлено під сліпі ворожі кулі як «гарматне м'ясо». А ще тодішній марionетковий уряд (на кшталт скандално нині відомих «народних донбаських республік») вініс усі українські обійстя до тимчасового військового спецрєстру з метою турнути нас звідти напризволяще (для задоволення, бачте, «гострих житлових потреб титульнної нації»). Тож, аби хоч якось запобігти цьому, селяни вимушенні були продавати за безціні свої хати, тікаючи чимдуж у Західну Європу.

До речі, працюючи тоді якраз гастарбайтером на будівництві заводу «Кока-Кола» (що розташовані у с. Велика Димерка Броварського р-ну на Кіївщині. — Ред.), ядвіч у студійному прямому радіо-ефірі на Хрещатику, 26 звертався із закликом до міжнародного співтаристства негайно втрутитися в цю загрозливу щодо нацменшин ситуацію, аби запобігти гуманітарній катастрофі. Та де там, адже недарма ж кажуть: «Як пани б'ються — то в холопів чуби тріщать!..

Отже, загалом у моєму рідному селі вціліло від воєнного лихоліття і подальших

еміграційних процесів тільки близько 80 українських сімей. Але, з іншого боку, нам є й чим похвалитися. Зокрема, насталій основі діє Лішнянська просвітня школа, де вчителька Галя Ступ'як (котра приїхала сюди з Дрогобича незадовго до громадянської війни) прищеплює малечі відповідні мовні навички плюс деякі загальні відомості стосовно прадавніх народних звичаїв та культури. А ще спільними зусиллями зводимо на центральному майдані власний «Український дім» (на зразок побаченого мною на Хрещатику). Тобто здорового ентузіазму й кваліфікованої робочої сили в моїх односельців якраз, вочевидь, не бракує. Хоча й через пануючу в БіХ економічну скрутку багацько нашої молоді в пошуках роботи вимушенні переселятися у навколошні міста, досить швидко забуваючи при цьому про свої духовні витоки й коріння.

Щодо зовнішньої підтримки, то поки що жодний київський уряд так і не виявив зацікавленості хоч трохи допомогти своїм історичним нащадкам (у тому числі, на жаль, і щойно вами обраний). Та все ж нам і самим цілком під силу, не жебраючи попід тином і не скиглячи на п'єцу, досягати, якщо треба, поставлених завдань! ■

■ РОЗСЛІДУВАННЯ

Чи був шантаж від Трампа?

У Конгресі вимагають від глави Пентагону документи щодо допомоги Україні

Ігор ВІТОВИЧ

Голови трьох комітетів Палати представників США надіслали в понеділок, 7 жовтня, запити щодо надання документів очільнику Пентагону Марку Есперу та виконувачу обов'язків глави адміністративно-бюджетного управління Білого дому Расселу Воуту. Запити надіслано в рамках розслідування щодо можливості процедури імпічменту Дональда Трампа. Документи стосуються надання Україні військової допомоги, яку заморозив Дональд Трамп, повідомляє агенція новин «Асошиєйтед Прес».

Демократи, які очолюють комітети, що проводять розслідування, дали Есперу та Воуту час до 15 жовтня для надання документів, уточнюючи «Німецька хвиля». За словами очільників комітетів, вони потребують цих документів для вивчення послідовності подій та причин, що стояли за рішенням Білого дому притримати надання Україні вже

ухваленої Конгресом допомоги для протидії російській агресії. Нагадаємо, сам Трамп пояснював своє рішення високим рівнем корупції в Україні і що змінив він його після прохання сенатора Роба Портмана.

Раніше демократи направили запити адміністрації Дональда Трампа та віцепрезиденту США Майку Пенсу з вимогою надати всі документи, пов'язані з Україною. Ще один подібний запит вони надіслали главі Держдепартаменту США Майку Помпео. За його словами, Держдеп відповів на цей запит, але Помпео не повідомив, про що саме йшлося у відповіді очолюваного ним відомства. Три комітети Палати представників, які розслідують справу про імпічмент американського лідера, вимагають від Адміністрації Трампа надати необхідні папери до 18 жовтня. «Нам дуже прикро, що президент Трамп поставив нас і нашу у таке становище, але його дії не залишили нам іншого вибору, крім як видати цю

повістку до суду», — йдеється у листі демократів до Білого дому.

Демократи надсилають запити з вимогою надати документи для їхнього розслідування в рамках можливої процедури імпічменту президента Дональда Трампа, про запуск якої було оголошено 24 вересня.

Вони розпочали своє розслідування через скандал навколо телефонної розмови Дональда Трампа із президентом України Володимиром Зеленським, яка відбулася 25 липня. Американському президенту закидали, що він тиснув на Зеленського, аби той домігся розслідування діяльності сина ексвіцепрезидента США Джо Байдена.

Крім того, комітет із питань розвідки Палати представників Конгресу США оприлюднив скаргу анонімного інформатора щодо розмови українського та американського президентів. Інформатор запевняє, що Трамп прагнув «втручання» з-за кордону у президентські вибори

у США 2020 року. Згодом з'явилася інформація про появу другого інформатора, який нібито володіє інформацією про дії Трампа в «українському скандалі» з перших рук.

Паралельно з можливим втручанням Джо Байдена в українські справи набирає обертів інший скандал — уже навколо втручання людей, близьких до оточення Трампа.

Двоє американських бізнесменів радиального походження, які були спонсорами Республіканської партії та виборчої кампанії Дональда Трампа, намагалися вплинути на зміну керівництва Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», повідомляє інформагенція «Асошиєйтед Прес». За цими даними, підприємці Лев Парнас та Ігор Фруман разом із нафтовим магнатом Гаррі Сарджентом III нібито стояли за намаганням змінити голову правління «Нафтогазу» Андрія Коболєва на народженого в Росії громадянина США Андрія Фаворова.

Агенція посилається на анонімні джерела та доповідь, написану в посольстві США в Україні. В офісі президента України відмовилися коментувати ці повідомлення. Так само коментарів не надали Парнас, Фруман і Сарджент. Фаворов казав своєму колишньому партнеру в енергетичній галузі США, що сприйняв зустріч із цими трьома особами як потенційний «шантаж», пише «АП».

■ НОВИНИ ПЛЮС

Усі приготування до наступу в Сирії завершенні

Міністерство оборони Туреччини заявило пізно ввечері 7 жовтня, що всі приготування до можливої військової операції в північно-східній Сирії завершенні. Відповідне оголошення було озвучено після того, як президент США Дональд Трамп заявив, що Сполучені Штати не будуть перешкоджати наміру Туреччини створити зону безпеки на схід від річки Евфрат з метою розселення там у перспективі 2 мільйонів сирійських біженців. Близько 50 військовослужбовців США в цьому районі вже почали передислокацію в інші частини країни, заявив 7 жовтня високопоставлений чиновник у адміністрації президента США. Він спростував інформацію про те, що США виводять сили зі зруйнованої війною країни на тлі попередження Дональда Трампа президенту Туреччини Реджепу Тайпу Ердогану про «великі неприємності», якщо хтось з американських військових постраждає в тій частині Сирії, де Анкара планує наступ. Відступ США фактично залишає курдські сили, ключового союзника в регіоні, наодинці у протистоянні з переважаючими турецькими військовими силами. У Пентагоні заявили, що Вашингтон не схвалиє турецьку військову операцію в Сирії і не підтримає її. Відразу після заяви МО Туреччини про готовність розпочати військову операцію в Сирії президент США Дональд Трамп пригрозив повністю знищити економіку Туреччини, якщо Анкара зробить те, що американський лідер вважатиме недопустимим. Що саме він мав на увазі, американський президент не уточнив.

ЮНЕСКО: Росія порушує права людини в Криму

Експерти ЮНЕСКО написали у спеціальному звіті, що Росія порушує права людини в окупованому РФ Криму. Документ опрацювали у зв'язку з початком у Парижі 207-ї сесії цієї організації. У звіті автори наголосили, що Росія, порушуючи міжнародне право, відокремила Крим від України. Вони звернули також увагу на обмеження жителям півострова права вільного доступу до інформації та перешкоджання праці журналістам. У документі обвинуватили владу Росії у дискримінації жителів анексованого Криму з погляду національності та віросповідання. «Дітям з українських та кримськотатарських родин у школах не дозволяють вивчати власну мову», — цитує частину звіту «Радіо «Свобода». У документі експерти ЮНЕСКО висловлюють також стурбованість ситуацією довкола пам'ятників культурної спадщини, вказуючи на кримськотатарський ханський палац у Бахчисараї та пам'ятний комплекс у Херсонесі Гаврільському.

■ ПРЕМІАЛЬНІ

Наше місце в Космосі

Названо нобелівських лауреатів з фізики

Олег БОРОВСЬКИЙ

8 жовтня в Нобелівському комітеті оголосили, що цьогорічну Нобелівську премію в галузі фізики вручають за «внесок у наше розуміння еволюції всесвіту і місця Землі в космосі». Лауреатів — троє.

Половину грошового додатку до премії отримає 84-річний Джеймс Піблз (Принстонський університет, США) «за теоретичні відкриття у фізичній космології», та по одній чверті от-

римають 77-річний Мішель Майор (Женевський університет, Швейцарія) і 53-річний Дідье Кело (Женевський університет, Швейцарія, Кембриджський університет, Велика Британія) — «за відкриття екзопланет на орбіті довкола сонцеподібної зірки», оголосила Шведська королівська академія наук.

Нобелівський лауреат Джеймс Піблз своїми «вісновками про фізичну космологію забагатив усю сферу дослідень і заклав фунда-

Нобелівські лауреати з фізики.

мент для трансформації космології за останні п'ятдесяти років», — йдеється у повідомленні.

Швейцарські вчені Мішель Майор і Дідье Кело «дослідили нашу галактику — Чумацький Шлях, шукуючи невідомі світи. У 1995 році вони здійснили перше відкриття планети за межа-

ми нашої Сонячної системи, екзопланети, що обертається навколо орбіти сонцеподібної зірки 51 Пегаса».

Нобелівську премію з фізики вручають вже 113-й раз. До сьогодні її отримали 210 лауреатів. Наймолодшому лауреатові, який отримав премію, було 25 років, найстаршому — 96.

Олег БОРОВСЬКИЙ

Учені відкрили відразу 20 нових «місяців» (супутників) Сатурна. Таким чином, кількість небесних супутників Сатурна, які обертаються на орбіті навколо нього, зросла до 82. Попереднім рекордом Сонячної системи за кількістю «місяців» на орбіті був Юпітер — він має їх 79.

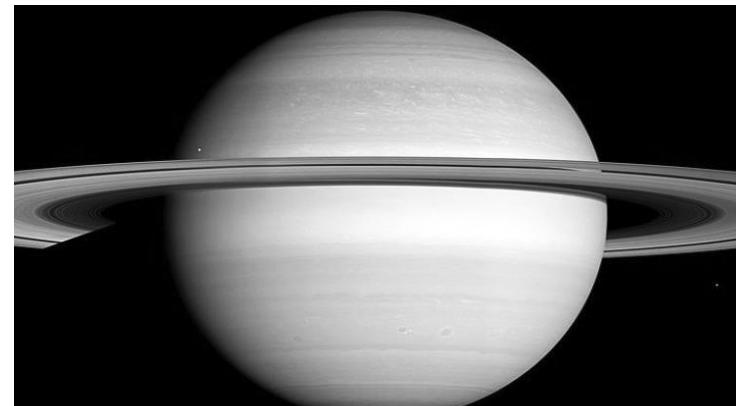
Відкриття нових місяців Сатурна є результатом досліджень групи астрономів під керівництвом Скотта Шеппарда з Наукового інституту Карнегі у Вашингтоні (США) проведених із допомогою японського телескопа «Субару» на гірському масиві Мауна-Кеа на Гавайських островах. Про відкриття повідомив у понеділок, 7 жовтня, Центр малих планет (Minor Planet Center), який є підрозділом Міжнародного астрономічного союзу.

Кожен з щойно відкритих космічних об'єктів має приблизно 5 кілометрів у діаметрі. Три з них обертаються у тому ж напрямку, що й сама планета, а 17 — у зворотному. Ті, орбіта яких проходить найближче до

■ КОСМОС

Корона стала ще вагомішою

Учені відкрили 20 нових «місяців» Сатурна

Сатурн має «компанію» щонайменше з 82 супутників.
Ілюстраційне фото НАСА.

верхні Сатурна, потребують для повного оберту навколо нього близько двох років, а ті, які розташовані найдалі, здійснюють повне коло навколо планети за три роки.

Як говорить відкривач небесних тіл, подальші до-

слідження їхніх орбіт допоможуть встановити їхнє походження. Ученій також вказує, що подібні групи зовнішніх «місяців» обертаються також навколо Юпітера. Останнє відкриття дає зробити припущення, що

можуть тими «місяцями» (або також об'єктами, які пролітають неподалік, такими як комети чи планетоїди) можуть траплятися несподівані зіткнення.

До складу групи, яка відкрила нові «місяці» Сатурна, входять, окрім уже названого керівника Скотта Шеппарда, Девід Джюйтт із Каліфорнійського університету Лос-Анджелеса та Ян Клейн з Університету Гаваїв.

Це не перше відкриття цих астрономів. Минулого року Шеппард відкрив 12 нових «місяців» навколо Юпітера. Для вигадування назв для них він організував конкурс. Аналогічний конкурс буде оголошено і тепер. Усі охочі можуть пропонувати для «місяців» назви, які походять зі скандинавської, галльської або інуїтської міфології.

Олег ГАНСЬКИЙ

В Україні знову стартує масштабна приватизація. Після кількох фальстартів за часів уряду Володимира Григорійчика до успішного процесу роздержавлення у суспільнстві вже встановилося доволі скептичне ставлення. Втім активність нової влади щодо розпродажу державної власності теоретично може зайти далі, ніж просто наміри.

Перші 800

Про масштабну приватизацію державної власності команда президента України Володимира Зеленського ще перед виборами говорила не менше, ніж про продаж землі. Сьогодні про неї говорять як про одну з ключових реформ, які повинні стартувати вже найближчим часом. Після початку роботи нового парламенту Зеленський офіційно заявив про початок процесу: законопроекти, якими вносять зміни у правила приватизації, увійшли в число першочергових і їх мають розглянути вже найближчим часом. Деякі з них вже розглянули.

Днями Верховна Рада України ухвалила в другому читанні законопроект №1054-1, який пропонує скасувати перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. «Перелік з понад 1000 об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації згідно із законом 1999 року, потребує перегляду, оскільки був сформований на радянських підходах визначення державної власності і модель управління таким майном не могла забезпечити його ефективне використання. Переконаний, що державні підприємства повинні бути прозорим і ефективним бізнесом. Тільки тоді держава і суспільство зможуть отримати максимально результативну віддачу від їх діяльності», — прокоментував міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Тимофій Милованов, додавши, що у Міністерстві розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства планують найближчим часом закінчити узгоджувати список з 800 підприємств для передачі на приватизацію.

«Інвестиції розблоковані. Сьогодні Верховна Рада прийняла закон 1054-1, який дозволяє приватизацію всіх підприємств, крім стратегічних. Скорі ми закінчимо узгоджувати список із 800 підприємств для передачі на приватизацію. Звичайно, ті підприємства з цього списку, які важливі для держави, будуть залишенні у власності. А все інше буде передано на приватизацію заради залучення інвестицій та економічного зростання», — написав Милованов на своїй сторінці у «Фейсбуці».

Крім АЕС, ОРДЛО і «оборонки»

Раніше Милованов зазначав: «Я побіцяв розблокувати велику приватизацію шляхом призначення радників із приватизації для п'яти компаній: Одеського припортового заводу, вугільної компанії «Краснолиманська», «Індара», заводу «Електроважмаш», Об'єднаної гірничо-хімічної компанії. Зробив. Тільки що погодив подання Фонду держмайна на Кабінет Міністрів на це. Тепер залишилося кілька днів на інші узгодження і рішення Кабміну».

«Ухвалений законопроект відкриває можливості не тільки для продажу, а й для корпоратизації підприємств відповідно до кращих міжнародних практик. Адже тільки за таких умов можна розглядати питання про продаж. Сьогодні важливо забезпечити подальше існування цих підприємств в управлінні ефективних власників, які забезпечать їх розвиток, модернізацію і створення умов праці зі збереженням трудових колективів. Саме цей закон — один із багатьох інструментів, який допоможе державі вирішити це завдання», — цитують першого заступника міністра Павла Кухту.

У Кабміні зазначили, що прийняті новації не торкнуться об'єктів, що забезпечують національну безпеку, підприємств, які виробляють озброєння для ЗСУ, атомної енергетики, спортив-

■ ВЕЛИКІ ТОРГИ

«Зелені» знижки

Влада планує таки запустити масову приватизацію в Україні. Перші 500 підприємств мають поставити на продаж вже у грудні

Через вимушенну націоналізацію «Привату» в Україні назбиралося надто багато державних банків, держава планує пустити їх із молотка.

Фото з сайта 112.ua.

них об'єктів, об'єктів зв'язку, культури, підприємств, що забезпечують безпеку руху та навігації. Також, за словами Милованова, у проекті закону зазначено: державна власність, яка перебуває на тимчасово окупованих територіях, не підлягає приватизації до повного відновлення конституційного ладу України на цих територіях.

Також президент доручив Кабміну до 1 грудня 2019 року передати не менше 500 підприємств у Фонд держмайна для малої приватизації через аукціонну систему «ProZorro. Продажі». Із цієї ж дати мати початися підготовка до приватизації великих держкомпаній. Перший конкурс «великої приватизації» планується провести не пізніше 1 квітня 2020 року.

«Приват», Фонд добробуту і стратегія власності

Йдеється про велику приватизацію й у програмі діяльності уряду, яку команда Олексія Гончарука презентувала минулого тижня. Цей документ передбачає збільшення рентабельності активів державних підприємств із 2,1% у 2018 році до 5% у 2024 році, а також зменшення частки держави в економіці до 5%.

«Ми сприятимемо розвитку приватного сектору, який продуктивніший і ефективніший, ніж державний. Для цього ми проведемо приватизацію, яка дозволить передати сотні суб'єктів господарювання державного сектору ефективним власникам, які створять нові робочі місця і ліквідують корупцію. Це дозволить міністерствам зосередитися на формуванні політики, а не на управлінні власністю. Понад тисячу неефективних підприємств буде ліквідовано: держава більше не витратиме кошти платників податків на підтримку неефективних збиткових підприємств», — обіцяють автори програми.

Уряд також планує створити Фонд національного добробуту, який візьме в управління стратегічні державні підприємства. «Ми розробимо політику власності з чітким визначенням мети державного володіння і ключових показників ефективності діяльності для всіх державних підприємств. Ми корпоратизуємо всі державні підприємства, які здійснюють комерційну діяльність, шляхом перетворення їх в акціонерні товариства», — кажуть ініціатори урядової програми, зазначаючи, що уряд планує залишити інвесторів у державні

ру, і робити це треба все дуже швидко. У нас немає кількох років — у нас є тільки місяці», — наголосив Зеленський, побіцявши зробити все для забезпечення економічного зростання і залучення прямих іноземних інвестицій. «Це мій головний пріоритет як президента. Це також пріоритет нового уряду і парламенту», — зазначив Зе, запросивши інвесторів брати участь у приватизації об'єктів держпідприємств, список яких найближчим часом розшириться.

Що відповіли Зеленському інвестори, — на жаль, залишилося поза увагою прес-служби українського президента.

Уже немас, що продавати!.. Або ...

Питання номер один, яке виникає щодо планів уряду, — чи не наступить нова команда влади на ці ж самі граблі, що і їхні попередники? Адже про плани провести велику приватизацію українці чують не перший рік, до того ж у бюджет практично щороку закладають величезну суму як прибуток від приватизації. Цьогоріч ця цифра становить 17 млрд грн.

Утім ще жодного разу цей пункт не виконали. Відтак держава де-факто або переоцінювала власні сили, або ж закладала до Держбюджету приховані його дефіцит. Так, у році, що триває, за попередніми підрахунками, виконання надходжень від роздержавлення наразі не перевищує 2%. Тобто, замість 17 млрд гривень, запланованих як надходження до державної скарбниці, вдалося зібрати тільки 400 млн грн. Решта залишалася висіти в повітрі. І для того, аби закрити цю «дірку», Мінфін довелося випускати облігації внутрішньої державної позики, додатково збільшуючи і без того високе навантаження на бюджет. Зрештою, і ті два відсотки, які ми отримали, — не від продажу великих об'єктів, а переважно від реалізації непотрібного майна, що знаходиться на балансі місцевої влади: недобудов, занедбаних будівель, гаражів і туалетів.

Експерти назагал сумніваються, що ситуацію із приватизацією вдастися змінити докорінно. «Уже нічого продавати, — цитують ЗМІ аналітика Олександра Охріменка. — Велика приватизація, яка була при Кучмі, працювала як? Поперше, що було що продавати. А по-друге, йому вдавалося задовольнити приміх різних олігархів. Зараз таких цікавих для інвесторів об'єктів уже практично не залишилося. А ті, що є, — кому їх продавати? Наприклад, Одеський пристаневий завод колись дійсно коштував 1 млрд грн. Його хотіли купити кілька олігархів або пов'язаних з ними структур. Але важко було так віддати, щоб інші були задоволені. Закінчилося тим, що його взагалі нікому не продали, і зараз він уже майже нічого не коштує. Є й ще ціла низка об'єктів, які так само складно продати. Тобто або ти продаєш їх тому, кому не хочеш, або нікому. А дуже велика кількість об'єктів, які виставлюють на продаж, просто ніякої цінності не представляють і інвесторам не потрібні. Тим більше, коли виставляються на продаж частини: 50% або й менше. Так що поговорити — поговорити, а реальної приватизації не буде».

Інша думка: для масової приватизації потрібні дві речі — політична воля і Фонд державного майна, який займається приватизацією, а не схемами. Іншими словами, об'єктів для продажу в державі достатньо, а про успішність приватизації потрібно судити не за сумами надходжень до бюджету, а за успіхами в пошуках стратегічного інвестора. Тобто, орієнтуватися не на бажані доходи бюджету, а виставляти все, що не має стратегічного значення, на аукціон. Таким чином, ринок зробить свою справу щодо визначення справедливої цінності, а держава отримає вигоду від зростання капітальних інвестицій і зростання податкових надходжень.

Що ж стосується об'єктів для роздержавлення, то воно є. При цьому сьогодні їх ціна менша, ніж була десять років тому, але більша, ніж буде через рік. А тому, за цією логікою, відкладати приватизацію немає сенсу: чим пізніше ми виставляємо об'єкт на продаж, тим менше він коштуватиме.

Велкам ту Юкрейн!

Президент Володимир Зеленський намагається максимально розширити коло покупців українських активів за кордоном. Так нещодавно він зустрівся в Нью-Йорку з представниками ділових кіл США і запропонував їм інвестувати в Україну. «Саме це для нас найважливіше: ми ідентифікуємо та системно вирішимо всі проблеми західних компаній в Україні — від проблеми на митницях і в податковій до захисту прав інвесторів та інтелектуальної власності», — заявив він на цій зустрічі, додавши, що сьогодні в державі проводять структурні перетворення, і не вистачає тільки часу.

«... Я щиро запрошує вас усіх стати частиною цього важливого процесу — трансформації України в дійсно європейську розвинену країну, вільну від корупції і наповнену бізнес-можливостями», — сказав президент. І повідомив про майбутню реформу судової системи, яка дозволить кожному інвестору «розрахувати на справедливість». Також президент зазначив, що вже стартувала реформа правоохоронних органів, яка забезпечить розслідування корупційних злочинів і покарання за них.

«Ми змінюємо країну, правила гри, створюємо цивілізовану ділову атмосферу,

■ ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

«Адвокат» Віктор Медведчук — агент КДБ «Соколовський»

Таємниці архіву СБУ і спогади ветеранів КДБ

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО, Герой України, генерал-лейтенант СБУ, кандидат юридичних наук

(Продовження.
Початок у попередньому номері
«України молодої»)

За яких обставин довелося піднімати архівні матеріали СБУ щодо того, чи був Медведчук агентом КДБ, зупиняюся детально, заради пам'яті моого побратима підполковника Анатолія Єрмака.

З Анатолієм мене пов'язує багаторічна справжня чоловічя й офіцерська дружба, ще з часів нашої участі в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Ми були більше, ніж побратими!

**«Ви — єдине ціле,
у вас на двох одна Душа»**

Ніколи не забуду 22 травня 1999 року. На могилі Тараса Шевченка на Чернечій горі була підписана так звана «Канівська угода» чотирма кандидатами в президента України: Євгеном Марчуком, Олександром Морозом, Олександром Ткаченком і Володимиром Олійником — про узгодження єдиного кандидата в президенти від опозиції на виборах 1999 року. Я і Анатолій Єрмак брали участь у цих заходах на величному мітингу.

До нас підійшов бандурист похилого віку, невисокого зросту, худорлявий, тримаючи в руках свій єдиний скарб — кобзу. Волосся і вуса були не сиві, а білі, як молоко, обличчя вкрите рясною павутинкою зморшок, очі — небесного світлого кольору. На ньому була стара (мабуть, не один десяток років) вишитана, вишита кольорами національного Державного прапора.

Бандурист уважно дивився на мене і Анатолія, а потім тихо сказав: «А я знаю, хто ви...» Єрмак, посміхнувшись у свої вуса, відповів: «Ми — депутати-офіцери». «Це знають усі, — відреагував дід і продовжив: — Вас часто називають побратимами, але ви — космічні брати, які народжуються раз на тисячу, а може, й більше років. Ви — єдине ціле, у вас на двох — одна Душа».

Ми слухали, не перебиваючи. Після паузи бандурист продовжив: «Ta дуже швидко один із вас буде за двох...» Ми мовчали, пауза затягнулася. Я запитав, як швидко це може трапитися? «Для Бога рік може бути, як день, а день, як рік...» — філософські, майже пошепки відповів він. Анатолій зауважив, що ми готові до будь-якого сценарію, і попросив діда щось зіграти і заспівати. Кобзар посміхнувся: «Ну і витримка у вас, як у козаків-характерників, відчувається професійна підготовка». Присівши на лавку, він торкнувся струн бандури, сумні звуки якої злилися з піснею про Україну...

11 лютого 2003 року я залишився «один за двох» — мій «космічний брат» Анатолій Єрмак трагічно загинув в автомобільній катастрофі.

Після його загибелі час ніби зупинився, а слова з пісні Володимира Висоцького закарбувалися в пам'яті на все життя:

*Почему все не так, вроде все, как всегда:
то же небо — опять голубое, том же лес,
том же воздух и та же вода,
только он не вернулся из бол.*

*Все теперь — одному. Только кажется мне:
это я не вернулся из бол...*

Кучма, Лазаренко, Тимошенко — батьки олігархії, політичної мафії і корупції

Та повернемося до архіву СБУ з невеликою передмовою.

Навесні 1992 року, коли я працював доцентом Академії МВС України і консультантом Комісії ВРУ з питань оборони і державної безпеки (голова Комісії — В. Дурдинець), група народних депутатів України

— Василь Дурдинець, Олександр Ємець (з якими я багато років разом працював у системі МВС), Левко Лук'яненко, В'ячеслав Чорновіл, брати Горині та інші, а також начальник Управління військової контррозвідки СБУ Олександр Скіпальський (разом з яким у липні 1991 року я, Вілен Мартirosyan і ще три сотні офіцерів створили СОУ) — звернулися до голови СБУ Євгена Марчука з клопотанням про призначення мене на посаду керівника підрозділу боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

Прошовши військово-медичну комісію і спеціальну перевірку на можливі своєї «гріхи», в тому числі, чи не був агентом КДБ у радянські часи, які забороняли призначення в СБУ, в серпні 1992 року я був призначений начальником відділу боротьби з корупцією і організованою злочинністю Головного управління військової контррозвідки СБУ. Моїм заступником був Анатолій Єрмак.

5 березня 1993 року ми (як члени СОУ, а не як посадові особи СБУ) в газеті «Незалежність» надрукували статтю під заголовком «Олігархія. Що таке українська «блокомірцева» мафія і чи можна з нею боротися?». Тоді газета виходила мільйонним на кладом.

Який резонанс викликала ця публікація, народні депутати первого скликання пам'ятають і досі. Це була атомна інформаційна бомба, окремі фрагменти якої передрукували зарубіжні газети!

Був сесійний день парламенту, п'ятниця. Майже кожен депутат, який виступав на сесії, тримав у руках цей номер газети і вимагав створення слідчої комісії для розслідування фактів, наведених у нашій публікації. У ній також було значено, що члени Спілки офіцерів України на чолі зі мною створили конспіративну організацію «Антимафія» для боротьби з мафією і корупцією у вищих ешелонах влади, що, мабуть, найбільше і зляжало багатьох депутатів і можновладців. Ознайомитися з публікацією можна в бібліотеці, замовивши газету «Незалежність» або книгу Анатолія Беня «Синдикат. Володимир Следнев: Кучма, мафія і я» (Київ, 2004).

Коротко про суть публікації. Нами були добуті документи, які засвідчили, що таємно від народу, при покровительстві прем'єр-міністра України Л. Кучми та сприяння віцепрем'єр-міністра В. Світухова, міністра промисловості А. Голубченка, народного депутата, радника президента України Кравчука О. Ємельянова, голови Державного комітету України з хімічної, нафтохімічної промисловості і медичних препаратів Б. Коробка, при підтримці («оперативному супроводі») керівництва СБУ, за участю восьми генеральних директорів металургійних і хімічних підприємств південно-східного регіону України, троє з яких народні депутати (В. Следнев, В. Сацький, Б. Ліщина), в грудні 1992 року був створений міжнародний фінансово-економічний мафіозний спрут — закрита акціонерна група «Україна», співзасновником якої став також міжнародний аферист, президент швейцарсько-канадської фірми «СІАБЕКО груп» Борис Бирштейн, який мав право на отримання 35% прибутку у вигляді дивідендів за маркетингові послуги.

Українські ж підприємства, які були співзасновниками (акціонерами) і поставляли свою сировину і товари, отримували лише 8,13% прибутку. Члени правління АГ «Україна», до якого ввійшли вісім генеральних директорів підприємств і державні мужі (Коробко, Горбатко, Ємельянов, Железняк, Левченко, Ліщина, Носов, Райков, Сацький, Следнев, Янковський, Голубченко і ще один «впливовий бізнесмен» — керівник апарату голови

Офіцери-депутати Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак під час прийняття присяги у Верховній Раді України, травень, 1998 рік.

СБУ, полковник Олександр Нездоля, на правах заступника голови правління АГ, згідно з договором і статутом, мали право на отримання акцій і найголовніше — отримання прибутків у валюті, яка зачислялася на їхній закордонні рахунки.

«Закордон» у правлінні АГ «Україна» представляли Бирштейн і його партнери Гут, Співак, Шнайдер.

У статті ми попереджали: якщо на державному рівні не будуть взяті необхідні жорсткі заходи економічного і юридичного характеру (і пропонували, які саме, — див. статтю), то владу в Україні захопить олігархія і політична мафія, що і сталося під час президентства Кучми (1994 — 2005 рр.).

Батьками олігархії, політичної мафії і корупції в Україні стали члени «Дніпропетровської сім'ї-2» — глава держави Леонід Кучма, прем'єр-міністр Павло Лазаренко і президент промислово-фінансової корпорації ЕССУ Юлія Тимошенко (до «першої дніпропетровської сім'ї» входила компартійна еліта часів СРСР — Брежнєв, Кириленко, Тихонов, Чебриков, Щолков, Щербицький, Ватченко, Шевченко та інші).

Обговорення статті «Олігархія» у Верховній Раді завершилося тим, що головував Іван Плющ дав протокольне доручення генеральному прокурору перевірити викладені в ній факти. На тому все і закінчилося, Генпрокуратура виявилася безсилою проти міжнародного мафіозного спруту, який був під так званим «оперативним супроводом» і «контролем» СБУ...

Лише згодом, ставши народними депутатами, я й Анатолій Єрмак, працюючи в парламентській тимчасовій ТСК (тимчасовій слідчій комісії), виявили закордонні рахунки і які суми валюти були перераховані їхнім власникам — членам правління АГ «Україна», змусивши деяких з них купити лікіта інвалідні візки для чорнобільців.

Через одинадцять років після публікації «Олігархія» Анатолій Бень у книзі «Синдикат» написав: «Нагадаємо, що був початок 1993 року, коли такі слова, як «акція», «дивіденди», «офшори», «олігархія» і «блокомірцева мафія», що мало хто чув і дуже не хотілося вірити, що через кілька років усе це ввійде до нашого лексикону так впевнено, що дехто з нинішніх політиків і державних мужів з удаваною гордістю битиме себе в груди: так, я олігарх, і що ви мені зробите?..»

До цього часу олігархія в Україні не демонтувалася, як і не ліквідована система корупція. Майже всі багатства України, як і ЗМІ, належать невеликій купці олігархів, які до цього часу управляють країною. Принцип кадрової політики попередніх керманичів України — «земляцтво», «кумівство», «сім'я», «бізнес-партнери» — новою владою замінений

на «друзів з одного двору і кварталу». Причини трьох «П» (Патріотизм, Професіоналізм, Порядність) для команди «Зе» не відомий.

Кіївська «чудова сімка»

Приблизно через два місяці після опублікування статті «Олігархія» в будівлі, де знаходився очолюваний мною відділ військової контррозвідки, прийшов пенсіонер КДБ. Він сказав черговому, що хоче потрапити на прийом до мене або Анатолія Єрмака у важливій справі. Черговий по телефону доповів мені про візитера. Я з Анатолієм спустився на прохідну, де нас чекав чоловік похилого віку, років 65-70, тримавши в руках газету «Незалежність» з наявною публікацією «Олігархія».

Познайомилися. Він показав посвідчення пенсіонера — ветерана КДБ СРСР і по військовому представився: «полковник (і називав своє прізвище)». Зайшли в приймальню для відвідувачів, розговорилися. Під час спілкування вияснилося, що він і Єрмак добре знайомі, хоча і працювали в різних підрозділах. Ветеран працював у бывшому управлінні КДБ УРСР, був підлеглим Євгена Марчука, коли той був заступником начальника «п'ятірки», і добре знат, хто такий Віктор Медведчук.

«Полковник КДБ» сказав, що, прочитавши нашу статтю, вирішив зустрітися особисто. Він зауважив, що такі документальні матеріали він бачить вперше у своєму житті, додавши: «Як ви ще залишилися живими?..»

Під час розмови я приготував козацький чай на травах, привезених моїм земляком, другом і колегою по роботі в міліції — слідчим Василем Коряком — із Мгарського чоловічого монастиря, що під Лубнами на Полтавщині. Ветеран «п'ятірки» дістав з потертого «дипломата» пакет документів. Я з Єрмаком уважно знайомився з ними, поки «полковник КДБ» смакував запашним чаєм.

Пригадую те, що зафіксувалося в пам'яті і збережене в особистому архіві. Серед отриманих матеріалів була довідка на декількох аркушах, підписана «Ваш друг» (так наш гість хотів називатися, якби не заставав нас на місці і передав документи через чергового). Були також ксерокопії бухгалтерських і фінансових документів, копії статутних документів про створення СП «Динамо-Атлантик» при футбольному клубі «Динамо» (Київ), співзасновниками якого були брати Ігор і Григорій Суркіси, Віктор Медведчук, Юхим Островський, які проживали у США, та інші особи. Документи про заволодіння Григорієм Суркісом страховою компанією «Омета-Інстер». Юридичний «дах» братам Суркісам надавав їхній бізнес-партнер Медведчук.

Продовження стор. 8—10

Продовження. Початок стор. 7

У довідці, зокрема, йшлося про «плачевний» фінансовий стан клубу «Динамо», невиплату футbolістам зарплати за декілька місяців, привласнення керівниками клубу коштів, у тому числі і валюти, борги, які виникли у «Динамо» перед банками, на суму понад мільярд карбованців і декілька мільйонів доларів. Наприклад, у червні 1992 року отримані клубом «Динамо» у банку «Україна» 500 тис. доларів на буцімто закупівлю медичного обладнання, були перераховані на рахунок «Динамо-Атлантик» у берлінському відділені Deutsche Bank. У серпні того ж року клуб «Динамо» знову звернувся по кредит у банк для купівлі обладнання, але уже для іншого, створеного Суркісами і Медведчуком при «Динамо» спільнотого підприємства, і отримує 1,2 млн доларів, з яких 1 170 000 доларів тут же перераховують на той самий рахунок «Динамо-Атлантик» у німецькому банку.

У довідці зазначалося, що за створенням інтриг і фінансових проблем у «Динамо» стоять «адвокат Віктор Медведчук, агент КДБ, якого покриває керівництво СБУ» (ця фраза врізалася в пам'ять і стала підставою для звернення в архів СБУ і перевірки, чи дійсно Медведчук був агентом КДБ).

Вказувалося також, що він фальшує з клубною документацією, щоб приватизувати клуб «Динамо» шляхом доведення його до банкрутства і перетворення на ЗАТ «Футбольний клуб Динамо-Київ». Для цього Медведчук використовує створену ним міжнародну адвокатську компанію «Бі.Ай.Ем.», співзасновниками якої є він (президент компанії), брати Суркіси, Юрій Лях, Валентин Згурський, Богдан Губський, Юрій Карпенко («ми — чудова сім'ка», за висловлюванням Григорія Суркіса) та ізраїльська адвокатська компанія «Бен-Ісраль і К».

«Чудова сім'ка» створила концерн АТ «Національний інвестиційний фонд «Омета ХХІ вік», в який увійшли раніше створені нею «Омета-траст», «Омета-інвест», «Омета-інстер» та декілька фірм, зареєстрованих за кордоном, незадовго до заснування фонду «Омета ХХІ вік».

У довідці зазначалося, що адвокатська компанія «Бі.Ай.Ем.» відкрила за кордоном офішорні підприємства, на рахунки яких перераховували валютні кошти київського «Динамо». У відмиванні коштів і конвертації їх у валюту брав участь «Український кредитний банк», співзасновниками і співвласниками якого були Г. Суркіс і В. Медведчук, а головою правління банку — їхній бізнес-партнер Юрій Лях, який входив до складу біржового комітету Української міжбанківської біржі, через яку вони контролювали операції з купівлі-продажу валюти і мали доступ до фінансових потоків державного бюджету, зазначалося в довідці.

За твердженням ветерана КДБ, приватизації футбольного клубу «Динамо» Медведчуком і братами Суркісами та розвитку їхній фінансово-бізнесовій імперії сприяє сам президент України Леонід Кравчук, у якого Григорій Суркіс є радником з економічних питань.

Зауважу, що на дочасних президентських виборах 1994 року Г. Суркіс і його бізнес-команда підтримали Л. Кравчука, який програв вибори, і Суркіс потрапив у немилість до новообраниго президента Л. Кучми.

У довідці також вказувалося, що до афер з приватизацією і фінансами «Динамо» причетні окремі керівники МВС України, і називалися прізвища декількох генералів міліції.

Окрім того, в довідці була інформація кривавого характеру, буцімто брати Суркіси з метою заволодіння СП «Динамо-Атлантик» і футбольним клубом «Динамо» (Київ) замовили вбивство Юхима Островського, який був співвласником компанії «Динамо-Атлантик» і проживав у США. Островський був застрілений 22 квітня 1992 року в Нью-Йорку.

Я запитав у ветерана, звідки така інформація про вбивство? Він відповів, що від агентури, встановлено також канал, по якому надійшло замовлення братів Суркісів на вбивство Островського, і навіть відоме прізвище кілерів. Ця інформація є в міліції, наголосив «полковник КДБ».

Дуже цінною, серед отриманих доку-

«Адвокат» Віктор Медведчук

ментів, була копія аналітичної довідки УБОЗ МВС України, складена на основі агентурних донесень, в якій була розписана схема і способи відмивання злочинних коштів, отриманих через казино, які контролювали лідери злочинного світу Києва (їхні прізвища були названі, це були приятелі і друзі Г. Суркіса, нині вони всі покійні). Потім ці кошти перерахували за фіктивними договорами на фірми, які також були під контролем київських «мафіозів». Після цього підконтрольні 5-6 фірм (їх назви були вказані) робили заяви в контролювані бандитами банки (перелік банків був зазначений) на закупку валюти. Приведу одну цитату з цієї довідки (мовою оригіналу): «Контроль осуществляется в этой операции неким Григорием Суркисом».

Ось так запам'ятався зміст документів і довідки, підписаної «Ваш друг», який сидів перед нами і пив чай. Через багато років значна частина цих матеріалів буде надрукована у ЗМІ та інтернеті.

Дивне самогубство та замовні вбивства

Нагадаю, що 3 грудня 2004 року о 9 годині ранку в своєму робочому кабінеті був знайдений мертвим голова правління ЗАТ «Український кредитний банк» Юрій Лях (бізнес-партнер Медведчука і братів Суркісів), смерть якого, на думку експертів, настала приблизно о 7-й годині ранку. Поряд з тілом була знайдена записка, у якій Лях просив прощення у своїх близьких, та пояснив, що, мовляв, вимушений вчинити так через проблеми, але які саме — не уточнив. Смерть настала в результаті багатьох ран в області шкії і порізу артерії, завданіх канцелярським ножем. На думку криміналістів, наявність таких ран в області шкії ставить під великий сумнів версію про самогубство. ЗМІ стверджували, що Лях був носієм небезпечної інформації для Медведчука і братів Суркісів, які були співвласниками банку, через які відмивали «брудні гроші» і виводили за кордон.

Через 22 роки виходець з України, який відбув покарання за спробу вбити братів В'ячеслава й Олександра Константиновських у США, де зараз і проживає, один з колишніх лідерів злочинного угруповання, Леонід Ройтман, на російському ТВ у Нью-Йорку в Севі Капплана дав відверте інтерв'ю, в якому стверджує, що «братья Суркіси замовили вбивство Юхима Островського» (співзасновника СП «Динамо-Атланти». — Авт.). Замовлення на вбивство, за його словами, привіз киянин Юхимович Семен Давидович, кримінальна кличка «Бик» (нині покійний), а виконав замовлення В'ячеслав Константиновський (кличка «Карамаз»), який з братом Олександром входив до злочинного угруповання, членом якого був і він.

Ройтман заявив, що 29 березня 1999 року в Києві «Карамаз» також застрелив «кримінального авторитета», кілера Олега Асмакова (кличка «Магадан») на замовлення Семена Могилевича (про якого я писав у статті «Вони і досі серед нас», «УМ» за 10 вересня 2019 року).

У своїх інтерв'ю (з якими ви можете ознайомитися в інтернеті) Ройтман розповідає, як на сповіді, про десятки замовних убивств, до яких причетні українські політики та державні діячі. Наприклад, він стверджує, що в 1997 році Кучма через Суркіса замовив їхньому угрупованню вбивство небажаного свідка злочинів президента України Кучми — Вадима Рабіновича, який був його «фінансовим гаманцем».

Реакція правоохоронних органів України на неодноразові публічні заяви Ройтмана, зроблені ним упродовж останніх чотирьох років про вчинені вбивства, мені не відома.

Нагадаю, що ще в липні 2012-го перший заступник Генпрокурора (нині народний депутат) Ренат Кузьмін заявив, що Генеральна прокуратура має свідчення того, що Тимошенко, Лазаренко і Кучма мають пряме відношення до вбивств. «Зараз ми працюємо над тим, щоб зібрати достатньо доказів, які дозволять пред'явити ім зви-

«Я повнотью согласен с товарищем прокурором в отношении меры наказания. Но товарищ прокурор, по непонятным мне причинам, забыл о том, что у подсудимого не отбыто один год и девять месяцев из предыдущего срока наказания. Считаю, что необходимо этот срок присовокупить к новому наказанию»

Адвокат українського дисидента Николая Кунцевича Віктор Медведчук, 1985 год

Такий «адвокат» і прокурора за пояс заткне.

нування», — зазначив Кузьмін.

«Відморозок...»

Рівень посадових осіб (у тому числі й у міліцейських генеральських мундирах), причетних до приватизації клубу «Динамо», виведення його валютних коштів в офішори за кордон, фінансові афери, які відбувалися в ньому, покровительство президента України Кравчука і братів Суркісів дуже нагадувало ситуацію, яка була з зачіткою акціонерним товариством АГ «Україна» (за якою стояв прем'єр-міністр Кучма), опубліковані нами у статті «Олігархія». На це звернув увагу наша гість, який зазначив, що якби не наша стаття, він би до нас не звернувся.

Озайомившись із матеріалами, Анатолій Єрмак запитав мене: «Омеляновичу (він завжди так мене називав. — Авт.), ти повинен знати багатьох адвокатів як колишній слідчий, не знаєш, хто такий адвокат Віктор Медведчук?».

Я відповів, що знаю лише одного адвоката з таким прізвищем та ім'ям. Якщо це він, то я навчався з ним на юридичному факультеті, зачинення злочину Медведчук разом з однокурсником був виключений з комсомолу і відрахований з університету. Але через рік Москва поновила Медведчука на навчанні, і після закінчення юрфаку він працював адвокатом в юридичній консультації Шевченківського району Києва. У цьому ж районі я працював слідчим в міліції. Чим він займається зараз, не знаю, пояснив я.

І тут «ветеран КДБ» зізнався: мовляв, вибачте, друзі, але я також доклав «руку» до поновлення цього негідника на навчанні. Він, за його словами, був «дуже потрібний» як ініціативний і результативний агент. Особливо Медведчук проявив себе у справах українських дисидентів Литвина, Стуса і Кунцевича.

У справі останнього, за словами ветерана, Медведчук «ткнув носом, як шкідливе кошеня, самого прокурора, який брав участь у процесі». Не прокурор, а Медведчук попросив суд додати до міри покарання Кунцевичу ще майже два роки, невідбуті за попереднім вироком суду, про які прокурор забув, і суд змушений був це зробити. За цю справу Медведчук отримав гарну грошову премію від КДБ, він був патологічно жадібним до грошей, заявила ветеран.

Згодом я ознайомився з кримінальною справою Миколи Кунцевича (справа оперативної розробки щодо Кунцевича №697, під назвою «Стихоплет» в архіві СБУ не збереглася, вона була знищена КДБ у 1990 році). Процитую фрагмент із виступу Медведчука на суді мовою оригіналу, зафіксованого в протоколі судового засідання: «Я повнотью согласен с товарищем прокурором в отношении меры наказания. Но то-

варищ прокурор, по непонятным мне причинам, забыл о том, что у подсудимого не отбыто один год и девять месяцев из предыдущего срока наказания. Считаю, что необходимо этот срок присовокупить к новому наказанию» (Див. фото).

Враховуючи вимогу адвоката Медведчука, суд засудив Кунцевича до трьох років позбавлення волі з доданням до покарання терміну з невідбутого попереднього строку.

Те, що Медведчук дуже жадібний до грошей, підтвердить пізніше в одному з інтерв'ю і Микола Кунцевич: «Медведчук сказав моїй мамі: ви мені винні 300 карбованців за те, що я трохи перепрацював. І це при тому, що він був державним адвокатом, тобто гроши мала платити йому держава».

Звернувшись до мене, ветеран сказав, оскільки я навчався разом з Медведчуком, то маю знати декана юрфаку Павла Заворотька. Так, я добре знав Павла Петровича і переконаний, що він був звільнений з посади і виключений з партії безпідставно і несправедливо.

Ветеран, кивнувши головою, наголосив, що справа оперативної розробки Заворотька про його «антіпатріотичні і націоналістичні вчинки» була заведена на підставі агентурного донесення студента Медведчука, який уже був агентом нашої «п'ятірки». На запитання, де зараз ця справа, пенсіонер відповів, що її знищили в 1990 році.

Уточнивши деякі оперативні обставини інформації і занотувавши їх у робочий блокнот, Єрмак попросив ветерана дати домашній номер телефону для зв'язку у випадку необхідності і назвав свій домашній та службовий міський телефон. «Полковник КДБ у відставці» продиктував номер телефону і попросив нас, у свою чергу, не доповідати керівництву СБУ його прізвище, бо остерігається за свою безпеку і життя рідних, які живуть з ним. «Такі, як Медведчук, не зупиняється ні перед чим, та і ви будьте обережними при перевірці інформації, яку отримали від мене», — по рекомендував нам ветеран і подякував за чай.

Як тут знову не згадати покійного міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка, який, діяло, доповідаючи президенту Кучмі про Медведчука, так охарактеризував його: «Я думаю, що небезично допускати Медведчука до влади. Він характеризується як найжорстокіший. Особа, яка не має абсолютно ніяких перешкод, абсолютно безжалісний у проявах до життя і смерті. В кримінальному світі таких називають «відморозками». Це вбивства, кров на руках...»

«Вітя Соколовський»

<p

■ ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

— агент КДБ «Соколовський»

Стаття в «Независимості» сколихнула всю Україну.

Книжка-викриття.

час був Генеральним прокурором. Але на такі дії ми не мали повноважень.

Направити інформацію і отримані матеріали без проведення попередньої перевірки голові СБУ Євгену Марчуку, щоб він прийняв рішення, було непрофесійно і певною мірою виглядало б так, ніби ми «здрейфіли» після публікації «Олігархії».

Якщо офіційно зареєструвати матеріали і завести справу оперативної перевірки (або розробки), то міг бути витік інформації, адже ми знали, що після зазначененої публікації перебуваємо під ковпаком.

Проаналізувавши всі «за» і «проти», прийняли рішення: упродовж трьох днів провести оперативну перевірку отриманої інформації (без її офіційної реєстрації), після чого результати перевірки направити фельдзвіязком голові СБУ Євгену Марчуку з одночасною їх реєстрацією або вручити йому особисто, якщо буде така нагода. Анатолій Єрмак сказав, що перевірку інформації про те, чи був Медведчук агентом КДБ, він зробить по іншій своїй справі оперативної розробки. На тому і порішили.

«Святиня КДБ» і хранитель її таємниць

З самого ранку наступного дня Анатолій Єрмак як заступник начальника відділу підготував відповідний запит на отримання дозволу для ознайомлення з агентурними справами агента «Соколовського». Отримавши дозвіл у заступника голови СБУ, ми прийшли до одного з керівників архіву СБУ, з яким Анатолій був добре знайомий.

Єрмак представив мене, на що той відповів, що знає мене заочно за моїми виступами на телебаченні і публікаціями. Я подарував йому газету з нашою «Олігархією» та автографами — моїм і Анатолієм. Випили по п'ять крапель кави за знайомство. Анатолій сказав про мету нашого візиту і дав запит. Начальник архіву запітав, як швидко потрібні архівні матеріали, на що Єрмак із гумором відповів: «Вчора!». Зрозуміло, посміхнувшись головний архіваріус, написав на запиті резолюцію «Терміново!» і запропонував особисто провести нас у архів. Але зауважив, що дуже багато архівних справ агентурного апарату були знищенні у 1989 — 1991 роках або вивезені колишнім головою КДБ Галушко в Москву. Але якщо ваш клієнт був агентом, то якісні кінці знайдемо, раз є така необхідність.

Уперше в житті я побував у «храмі таємниць за сінома замками — «святині КДБ». Враження особливі! В архіві мене познайомили з чоловіком, який за віком був, мабуть, хранителем таємниць ще починаючи від ВЧК. Він мене також знав заочно завдяки телебаченню. Подарував і йому газету з публікацією «Олігархія» та підписом. Він усміхнувся і сказав, що вже читав. І додав: «Бережи вас Бог!».

Прочитавши запит Єрмака, «хранитель таємниць» перевірив прискіпливо, чи є всі

дозволи (незважаючи на те, що поряд був його безпосередній начальник), та сказав приходити наприкінці дня, на те, що десь годині 017-й.

В обумовлений час ми знову були в архіві. «Хранитель таємниць КДБ» приготував нам з десяток папок із закладками, мовляв, що він встиг знайти на наш «терміновий» запит. «Улов» виявився непоганим. Розглянувши папочки, Анатолій Єрмак як професіонал оперативної агентурної роботи запитав: «А де особова і робоча справа агента «Соколовського»?» Цього співробітник архіву не знав, а серед агентурних справ їх не було. Можливо, були знищені або вивезені в Москву, а може, десь заховані під іншою «вивіскою». «Запитайте про це у Марчука», — порадив архіваріус.

«Але й того, що я встиг знайти, думаю, для вас буде достатньо. Подивіться, що є в цьому конверті, який я знайшов у картотеці», — сказав він і подав його Анатолію.

Звичайний сірий конверт, на якому олівцем був зроблений запис «Соколовський». Анатолій Єрмак дістав з конверта карточку світло-коричневого кольору, за розмірами схожу на бібліотечну карточку, по якій абоненти бібліотеки замовляли необхідну літературу. Проглянувши її, Анатолій Єрмак сказав: «Омеляновичу, ознайомися, це облікова картка агента Медведчука-«Соколовського», а в архіваріуса запитав, чому в ній немає відміток про рух особової і робочої справ Медведчука? «Не знаю, можливо, коли їх знищували, не зробили цього, тому що разом з агентурними справами знищували й облікові карточки агентів. Якби на конверті не було написано «Соколовський», я б не звернув уваги на нього, думаю, що вона випадково, через чиось халатність залишилася в картотеці», — відповів «хранитель таємниць». Він також зауважив, що в архіві зберігається декілька тисяч одиниць (папок) особових і робочих справ агентів (респідентів) та літерних справ за період 1922 — 1991 років.

Я поцікавився, чи є окремі якісні списки агентів за напрямками роботи КДБ за останні 40-30 років. Архіваріус ввічливо відповів, що таких списків немає й іх ніколи не робили. І запропонував ознайомитися з наказами КДБ СРСР, на підставі яких у 1990-91 роках масово знищували агентурні справи. У теці, яку він дав, було два накази під грифом «Цілком таємно», виданих у Москві у 1990 році, та ще якісні нормативні документи. Як пояснив архіваріус, особливо «хитрим» був наказ № 00150 від 24 листопада 1990 року «Про затвердження Переліку документальних матеріалів КДБ СРСР та термінів їх зберігання». «Хитрість» була в тому, що в переліку таких оперативних документів, як «особові і робочі справи агентури, утримувачів явочних і конспіративних квартир, справи конспіративних квартир та невдалих вербовок» у графі «терміни зберігання» було прописано — «не зберігається».

Як пояснив Анатолій Єрмак, така «хитрість» була негласною вказівкою керівництва КДБ СРСР знищити всі види зазначених документів. Наказ також передбачав, що в порядку винятку та з дозволу керівництва обласних управлінь КДБ і вище — агентурні справи цінних і особливі цінних агентів, яких можна було б «реанімувати» в майбутньому, в залежності від політичної ситуації в країні та кар'єрного росту агентів, були залишені, але замасковані під іншими назвами архівних матеріалів, про що знали лише керівники КДБ республік та краївих і обласних управлінь.

Масове знищенння зазначених агентурних справ КДБ напередодні розвалу СРСР було спровоковано оксамитовими революціями у Східній Європі, в результаті яких до рук нової демократичної влади потрапили великі масиви таємничих документів органів держбезпеки, які засвідчили, що багато посадових осіб органів державної і партійної влади комуністичних режимів були агентами спецслужб.

Документи, які підтверджують, хто був агентом КДБ

Важливо знати, що водночас інформацію про таємну співпрацю певних осіб (як, наприклад, Медведчука) з органами держбезпеки можна почерпнути як із документів агентурних справ (якщо вони збереглися), так і з інших номенклатурних справ з різними видами документів: звіти, різноманітні довідки, аналітичні записи, накази про заочення агентурного апарату, документи оперативно-розшукових справ тощо. З ними я і Анатолій Єрмак ознайомились в архіві СБУ в травні 1993 року. Ці документи однозначно вказували (як казав Кучма — «стовідсотково»), що Віктор Медведчук був агентом КДБ під псевдонімом «Соколовський», завербованим у студентські роки. Це пізніше підтверджує і голова СБУ Деркач, доповідаючи Кучмі, що Медведчук був агентом КДБ під псевдонімом «Соколовський», і голова СБУ Радченко в розмові зі мною на мое депутатське звернення.

Зупинимось на деяких документах, з якими ми ознайомилися в архіві.

Розглядаючи фотокопії алфавітних карток форми З агентів КДБ Латвійської РСР (Див. уочаршній номер «Україна молодий»), варто мати на увазі, що Національний архів Латвії відкрив доступ до частини картотеки агентури КДБ, так звані «мішки ЧК». Аналогічну картку на агента КДБ Української РСР Медведчука-«Соколовського» я тримав у руках, ознайомившися з її змістом, а Анатолій Єрмак, окрім того, записав її дані у свій робочий блокнот. Карточка була заповнена російською мовою, від руки, фіолетовими чернилами.

Дивлячись на фотокопію алфавітної картки агента КДБ Латвійської РСР, заповнено (так, як запам'ятив) мовою оригіналу аналогічну картку (відтворену схематично) на агента КДБ Віктора Медведчука, оригінал якої я тримав у руках і вивчав у архіві СБУ (Див. малюнок на стор. 10).

Назва села Почет запам'яталася завдяки тому, що в Радянському Союзі був орден «Знак Почета». Номер гуртожитку і кімнати, де проживав Медведчук, не пам'ятаю. Ніколи у нього не був. Точно пам'ятаю рік його вербовки — 1974-й, місяць червень або липень, російською мовою його назви співзвучні — «іюнь-іюль», число — не пам'ятаю. Минуло понад 26 років з часу, коли я тримав у руках і вивчав облікову карточку агента КДБ Медведчука-«Соколовського».

Що означало в обліковій карточці 5-те управління КДБ союзної республіки або 5-й відділ УКДБ краю або області — загальнівідомо — структурний підрозділ КДБ із боротьбою з ідеологічними противниками (дисидентами, націоналістами, антирадянськими елементами, інакодумством).

Нагадаю, що таке 3-й відділ 5-го управління КДБ або 3-те відділення 5-го відділу УКДБ — агентурна робота «по лінії студентського обміну, студентів і викладачів». Саме по цій лінії і почав працювати агент КДБ «Соколовський», будучи завербованим на 2-му курсі юридичного факультету КДУ ім. Шевченка, судячи з записів його облікової картки, форми 3.

Знайомлячись з документами, які підготував нам архіваріус, я тоді вперше довдався, що батько Віктора Медведчука — Володимир Несторович — у 1944 році був засуджений за пособництво німецьким окупантам і за «зв'язки з ОУН».

Та мене й Анатолія Єрмака зацікавило зовсім інше — копії двох запитів 5-го і 2-го управління КДБ УРСР в архіві УКДБ по Житомирській області про направлення їм для ознайомлення архівної справи Медведчука Володимира Несторовича. Запит 5-го (дисидентського) управління був зроблений у лютому 1978 року, рік, коли Медведчук закінчував юридичний факультет КДУ ім. Шевченка. Як пояснив ветеран «п'ятірки», з яким ми зустрінемося наступного дня, Віктора Медведчука, який уже був завербованим, готовували до розподілення адвокатом у Київську колегію адвокатів, щоб він був державним захисником (тобто своїм «кадебістом-адвокатом») у політичних процесах над дисидентами.

Продовження стор. 10

Закінчення.
Початок стор. 7-9**«Незбагнене призначення»
АдвоКАТом Медведчука**

І дійсно, влітку 1978 року після закінчення юрфаку Медведчук був направлений адвокатом в юридичну консультацію Шевченківського району Києва, у відділі міліції цього району я працював слідчим, і нам доведеться не раз зустрічатися по роботі.

Таке направлення стало несподіванкою для багатьох знаних київських адвокатів. Вони не могли зображені, яким чином випускник юрфаку з кримінальним мініумом із такою судимістю батька міг отримати направлення у столичну адвокатуру, при тому, що туди висококваліфікованим юристам майже неможливо було влаштуватися. «Уму непостижимо таке назначення», — заявив відомий київський адвокат Лебедев В.П.

Проте іншому київському адвокату, фронтовику, військовому розвіднику і контррозвіднику СМЕРШУ, який після війни закінчив юридичний факультет КДУ ім. Шевченка, Семену Островському все було зрозуміло. Я з ним познайомився, коли пропрацював слідчим лише декілька місяців. Він був захисником в одній моїй справі про розбійний напад. Стали друзями, зійшлися ще й на тому, що він і мій батько — фронтовики. Вітали один одного зі святами, днем народження, інколи на вихідних зустрічалися в кафе. Я розпитував його про війну, та частіше він давав мені поради, як стати професійним слідчим, за що буду вдячним йому все життя.

Одного разу, побачивши мене з Медведчуком у райвідділі міліції, Островський запитав, звідки його знаю. Коротко розповів, що ми разом навчалися на юрфаку, як виключали його з комсомолу за побиття неповнолітнього та про інші обставини нашого студентського життя.

Островський попередив: будь обережним з ним у розмовах, не будь відвертим і уникай провокаційних запитань про політику, не розповідай політичних анекdotів. «Чому?» — здивувався я. «Медведчук — агент-провокатор КДБ, «подонок вищої прорізи», — дивлячись мені у вічі, твердо заявив Островський. «Звідки у вас така впевненість?» — перепитав я. «Знаю абсолютно точно від своїх фронтових колег по СМЕРШУ, які ще працюють у контррозвідці КДБ», — наголосив він.

Я підозрював, що Медведчук — агент КДБ ще зі студентських часів, і розповів Островському, як на факультет приходив «товариш з комітету» і настійливо рекомендував мені як секретарю комсомольського бюро не виключати Медведчука з комсомолу, мотивуючи тим, що він є «помічником КДБ на громадських засадах». «Там немає громадських помічників, а є агенти, довірені особи і позаштатні оперативні працівники», — зауважив ветеран СМЕРШУ. Мені залишалося лише подякувати за пораду.

Потім неодноразово зустрічався з Островським, коли вже був народним депутатом. Пам'ятаю, як він обурювався, коли в 1998 році з таким багажем компромату Медведчук і очолювана ним СДПУ(о) пройшли в парламент і він був обраним заступником голови Верховної Ради України.

Та ще більше його обурювало те, що за списком партії агента КДБ у парламент пройшли екс-президент Кравчук і екс-керівник КДБ-СБУ Марчук, які були в першій п'ятірці списку. Островський гнівався, мовляв, як вони могли

■ ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ**«АдвоКАТ» Віктор Медведчук — агент КДБ «Соколовський»**

так опуститися? Колишній «стукач» КДБ, «адвокат-кадебіст», який був гіршим за прокурорів у сфабрикованих судових процесах над дисидентами, тепер управляє експрезидентом Кравчуком, своїм колишнім шефом Марчуком і парламентом, скоро буде керувати Україною — обуренню фронтовика-розвідника, яке він висловлював у кулаурах парламенту, не було меж.

«Як ви могли такого «негідника» обрати заступником голови Верховної Ради?» — не раз запитував він депутатів, розповідаючи, хто такий Медведчук, і показуючи документи про нього. «Ви зганьбили звання народного депутата України», — казав тим, хто пробував стати на захист Медведчука. «За гроші і владу Медведчук продасть душу дияволу, ви ще не раз згадаєте мене», — попереджав ветеран війни Островський.

Весною 2004 року на адвоката Семена Островського, який представляв інтереси Дмитра Чобота у суді про захист честі й гідності за позовом Медведчука, поданого за публікацію книги «Нарцис», за два дні до засідання суду був вчинений напад. Ввечері невідомий на вулиці напав Островському ззаду удар по голові, від чого він упав і знепритомнів. Перед цим йому запропонували залишити цю справу. На запитання слідчого, кого він підозрює у нападі на Островського, Чобіт відповів: «Крім Медведчука та його близького оточення, нікого не можу підозрювати».

Та ще більше Єрмака зацікавив запит працівника 2-го управління КДБ про надання йому для ознайомлення справи батька Медведчука 1981 року. Цього працівника Анатолій добре зінавував по роботі, як контррозвідник, осікльки 2-ге управління — це була контррозвідка.

Навіщо витребували з архіву справу Медведчука-старшого? Пояснення дав Анатолій Єрмак. Швидше за все, Віктор Медведчук, який брав участь у справах дисидентів Литвина і Стуса, був задіаний як агент КДБ в активних контррозвідувальних заходах щодо виходу на контакти з діаспорою, яка в той час шукала шляхи допомогти радянським дисидентам. Не виключається, що саме адвоката Медведчука використовували в грі контррозвідки як агента-контактера, який офіційно нібито міг передати якісь дані (це могла бути і «деза») за кордон, але насправді займався перехопленням інформації від діаспори, яку вона намагалася донести до засуджених політ'язнів, та виявити її зв'язки в Радянському Союзі, вважав Анатолій.

Пізніше колега Єрмака по контррозвідці підтвердить його версію про роль Медведчука в операції 2-го управління КДБ УРСР, до якої також були залучені й контррозвідники з Москви.

Захочення та кар'єрний ріст «Соколовського»

У 1989 році, у 34-річному віці, Медведчук очолив юридичну консультацію Шевченківського району м. Києва, яка, за його твердженням, була найбільшою у столиці. Зауважу, що у його підпорядкуванні було понад сорок адвокатів, багато з яких Медведчуку годилися в батьки за віком. Випадок небувалий в історії

Псевдонім СОКОЛОВСКИЙ	
1. Фам. <u>Медведчук</u>	№ <u>не пам'ятаю</u> № <u>не пам'ятаю</u> личн. дела архива
2. Ім'я <u>Віктор</u>	Катег. <u>АГЕНТ</u>
3. Отч. <u>Владимирович</u>	Когда заверб. <u>шіньчишль</u> 1974 р.
4. Год рожд. <u>1954</u> Дата рожд. <u>7 авз.</u>	Кем заверб. <u>не пам'ятаю</u>
5. Місце рожд. <u>с. Почет Красногорський край</u> <u>район - не пам'ятаю</u>	“5” отдел “3” отделение
6. Адрес <u>Киев, ул. Ломоносова, общ. ком.</u> <u>№ гурт. і кім. - не пам'ятаю</u>	КГБ Української СРСР орган
7. Місце роботи и должності <u>студент</u> <u>юр. ф-та КГУ им. Шевченка</u>	Оформить личное дело и взять на учёт
8. Парт. <u>член ВЛКСМ</u>	Нач. 5 отдела
9. Нац. <u>украинець</u> 10. Гражд. <u>ССРС</u>	подпись (<u>не пам'ятаю</u>) фамилія
11. Образов. <u>2-й курс</u>	Афіанитна карточка, форма 3

С-800

12. Сведения о движении личного дела		13. Сведения о движении рабочего дела и его архивный номер	
Дата	Отметки	Дата	Отметки
1974г.	5 отдел	відсутні	відсутні
- не пам'ятаю			

київської адвокатури! Колеги розуміли, знали або здогадувалися, за що молодий Медведчук отримав цю посаду, а ветерани КДБ говорили мені прямо — за роботу на «контору» та успішні судові процеси над дисидентами Литвином, Стусом, Кунцевичем і директором Чорнобильської АЕС Брюхановим, які отримали «під зав'язку», діяючи «АдвоКАТу» Медведчуку.

Серед наданих архіваріусом документів в окремій течії було з десяток наказів керівництва КДБ із заохоченням агентурного апарату за «вагомі результати, досягнуті у боротьбі з ідеологічними диверсіями противника, українським буржуазним націоналізмом, виявлення і припинення діяльності антирадянських елементів» та за інші «героїчні подвиги» на ідеологічному фронті. У наказах були вказані псевдоніми агентів і види заохочень — грамоти, грошові премії, цінні подарунки. Грошові премії були від 50 до 300 радянських рублів. Серед премійованих часто зустрічався агент під псевдонімом «Соколовський», який (якщо не помилляюся), згідно з цими наказами, з 1981 року належав до категорії «цінний агент», а після 1985 року — «особливо цінний агент».

Водному з наказів значилося, що агент «Соколовського» був на городжений фотоапаратом марки «Зеніт» або «ФЕД». Було декілька подань начальника 5-го управління КДБ на заохочення агента «Соколовського» за успішне виконання поставлених перед ним завдань у судових процесах над Литвином, Стусом, Кунцевичем, «АдвоКАТОМ» у яких був Віктор Медведчук.

У доповідній записці, адресованій Політбюро ЦК КПУ і підписаній наприкінці 1990 чи на початку 1991 року головою КДБ Миколою Голушко, про супільно-політичну ситуацію в Україні, зокрема зазначалося таке (цитую, як запам'яталося): «...за даними особливо цінних агентів «Соколовського», «Волинського», «Кострова», «Чайки», «Музиканта», «Листоноші» (іще з півдесятка псевдонімів агентів), доказаність інформації яких не викликає сумніву...», і далі йшлося про настрої людей, діяльність активістів і лідерів громадських рухів.

Заслуговує на увагу і вказів-

аgentів, у тому числі і внутрішньої камерного, де утримувався поет-дисидент.

Але нас цікавив «Соколовський». У матеріалах було декілька оперативних довідок (за жовтень 1980 року), складених оперуповноваженим 5-го Управління КДБ на підставі розмов з агентом «Соколовським» про настрої і поведінку Стуса, з яким він зустрічався в СІЗО та під час судового засідання. В одній із них значилося, що «Соколовський» рекомендував своїм кураторам дати вказівку прокурору і суду пришвидшити завершення судового процесу над Стусом — «нічого з ним візитися».

Зауважу, що судовий процес над Стусом розпочався 29 вересня і завершився за три дні — вирок був винесений 2 жовтня 1980 року.

Оперативний працівник КДБ відзначав, що йому немає необхідності знайомитися з матеріалами справи — «і так усе ясно», достатньо, що зі справою знайомиться адвокатеса. Згодом, ознайомившися з матеріалами кримінальної справи Стуса, встановив, що «адвокатесо», про яку говорив Медведчук, була Людмила Коритченко, яка з невідомих причин відмовилася брати подальшу участь у процесі над Стусом (аркуш справи 179, том 6).

Серед документів була узагальнена довідка про те, як протикає судовий процес, оцінка поведінки і свідчень очевидців, які давали покази (особливо про тих, хто підтримував Стуса або відмовлявся свідчити проти нього), узгодження позиції «АдвоКАТА» Медведчука з прокурором щодо Стуса. Як зазначено в довідці, вона була складена на підставі зустрічей з агентом «Соколовським».

Оперуповноважений у своїй довідці високо оцінив роботу «АдвоКАТА» Медведчука, який у своєму виступі в суді «визнав правильною кваліфікацію звинувачень, висунутих проти Василя Стуса», і зазначив про необхідність заохочення агента «Соколовського».

Вархіві мітакож ознайомилися з декількома пояснювальними записками для КДБ УРСР, підписаними Медведчуком, у яких він мотивував свою згоду захищати «ворога народу» Юрія Литвина. Дуже цікава і емоційна мотивація! В одному з інтерв'ю Медведчук заявив, що цих записок він змушений був написати близько двох десятків. Може, колись, набравшися мужності, він зможе розказати сам про їх зміст? Не все ж мені про нього згадувати.

Вони працюють проти України

Агентура КДБ УРСР-КДБ СРСР-ФСБ РФ продовжує виконувати свою «чорну» справу, направлена проти незалежності України і перетворення її на сателіт Російської Федерації.

Сьогодні ключову роль у цьому відіграє «російська п'ята колона» в Україні, так званий «кремлівський окупантійний блок» у Верховній Раді України «За життя» на чолі з агентами КДБ Віктором Медведчуком (псевдонім «Соколовський», кум Путіна) і Вадимом Рабіновичем (псевдонім «Жолудь») та іншою московською агентурою політичного впливу, завдання якої — не допустити вступу України в НАТО і ЄС і примус

■ СЛОВО ФЕМІДИ

Камера для Пашинського

Суд дозволив арештувати екснардепа від «Народного фронту» після поновлення старої справи про новорічну стрілянину

Іван ЛЕОНОВ

Сьогодні о 14:00 у Печерському районному суді Києва мають оголосити повний текст ухвали, яким колишньому народному депутату V-VIII скликань, одному із засновників партії «Народний фронт» Сергію Пашинському ще минулого понеділка обрано запобіжний захід — тримання під вартою терміном до 4 грудня 2019 року без права внесення застави. І доки його адвокат Андрій Федур готується оскаржити арешт підзахисного в апеляційній інстанції, пан Пашинський вже другу добу перебуває у СІЗО.

Чи був вплив на ДБР?

Зауважимо, що про арешт Пашинського клопотали перед судом слідчі Державного бюро розслідувань (ДБР), які висунули екснардепу підозру «в умисному завдаванні тяжких тілесних ушкоджень» громадянину Хімікусу 31 грудня 2016 року. Йдеться про кримінальне провадження, яке ще в липні 2017 року було закрите слідчими Генеральної прокуратури у з'язку «з відсутністю у діяннях» обох учасників інциденту «складу кримінальних правопорушень».

Утім минулого тижня, 4 жовтня 2019 року, в ДБР офіційно повідомили про оголошення підозри вже колишньому нардепу Сергію Пашинському через стрілянину, вчинену поблизу райцентру Васильків 31 грудня 2016 року. Підстава? Мовляв, саме на ДБР покладено «обов'язок запобігти, виявляти, припиняти, розкривати і розслідувати злочини, що вчинили вищі посадові особи (серед них і народні депутати)».

«Досудовим розслідуванням встановлено: 31 грудня 2016 року на території Київської області відбувся словесний конфлікт між народним депутатом та громадянином. Під час цього народний депутат дістав власну зареєстровану вогнепальну зброю (пістолет марки Glock 19) та вистрелив перчовіку в ліву ногу. Як наслідок громадянин отримав тілесні ушкодження у вигляді вогнепального осколкового перелому стегнової кістки лівої ноги», — повідомили у ДБР.

А директор ДБР Роман Труба додав: «Особливих підходів у розслідуванні злочинів у нашій країні ні до кого не буде. Народний депутат — відповідай за свої вчинки».

Після цього слідчі ДБР подали до Печерського суду клопотання про обрання Сергію Пашинському запобіжного заходу — «тримання під вартою», оскільки, на думку слідства, колишній депутат може чинити тиск на слідство або втекти.

Тоді як сам Пашинський стверджує, що підозра від ДБР є наслідком «впливу на це відомство колишнього юриста Януковича — Андрія Портнова».

«Реанімація справи та спроба посадити мене до в'язниці

Олександр Турчинов прийшов підтримати соратника по партії.

— це помста Портнова. Того самого Портнова, який на посаді заступника глави адміністрації президента Януковича забезпечував правовий бесспреділ щодо учасників Революції гідності», — написав Сергій Пашинський напередодні арешту на своїй сторінці у «Фейсбуці».

Проте Печерський районний суд, вислухавши всі сторони, задовольнив клопотання Державного бюро розслідувань і обрав колишньому депутату Сергію Пашинському запобіжний захід — тримання під вартою терміном до 4 грудня 2019 року без права внесення застави. Ухвала суду може бути оскаржена протягом п'яти днів після оголошення.

Новий рік, Хімікус, пляшка і ствол

Як повідомляла «УМ», тоді, за кілька годин до нового 2017 року, Пашинський повертається з дружиною додому і нібито у темряві на лісовій дорозі ледь не врізався в авто з вимкненими габаритними вогнями. Після екстренного гальмування Пашинський, за його словами, вийшов із машини і зробив зауваження, хто був біля того автомобіля. Виникла словесна перепалка.

Після цього, за версією Пашинського, яку підтверджено у повідомленні поліції Київської області про з'ясування обставин інциденту, один із його учасників із прізвищем Хімікус кинувся до депутата з пляшкою в руці й погрозами. Пашинський стверджує, що спочатку зробив попереджувальний постріл у повітря, але Хімікус не зупинився, а вдрів його по голові пляшкою. Пашинський упав, а тоді, піднімаючись, здійснив постріл Хімікусу в ногу.

Депутат стверджував тоді, що вчинив постріл з метою самозахисту та захисту своєї дружини, але надав пораненому медичну допомогу та викликав «швидку» і поліцію. Натомість постраждалий Хімікус наполягав, що попереджувального пострілу Пашинський не робив. За його версією, він допомагав незнайомцю зіштовхнути не-

справний автомобіль із дороги на узбіччя, коли біля них зупинилось авто, з котрого вийшов із пістолетом Пашинський, який, направивши на них зброю, вигукнув: «Усім стояти!». Хімікус вважає, що, якби не вдарив Пашинського пляшкою, то «куля була б у нього не у стегні, а у грудях».

Зауважимо, що саме у той період одіозний правник часів Януковича Андрій Портнов уявся з-за кордону (тоді він не наважувався повернутися в Україну) представляти інтереси Хімікуса. Саме юристи Портнова консультували тоді постраждалого. Як бачимо, Портнов не забув про цю справу і після повернення в Україну напередодні інавгурації президента Зеленського.

«Портновське» правосуддя

«Я вважаю поновлення цього розслідування незаконним. Орган досудового слідства, як мінімум, керується Андріем Портновим. Ця кримінальна справа була анонсована Портновим уже давно у дрібницях. Це примітивна помста Андрія Портнова за те, що він втратив можливість контролювати корупційні потоки, як він це робив при Януковичі. Є численні докази впливу Андрія Портнова на ДБР і окремих його працівників», — заявив Пашинський у суді.

I марно запевняв суд, що буде співпрацювати зі слідством, не має намірів і важелів впливати на слідство, а також не зирається їхати з країни.

«Як тільки я дізнався, що це відбулося, — я офіційно повідомив слідство, де я, повідомив свій телефон і сказав, що я беру на себе добровільне зобов'язання не покидати Україну. Я як ніхто інший зацікавлений в об'єктивному розслідуванні. Я гарантую, що нікуди не поїду і буду працювати зі слідством», — сказав колишній народний депутат.

Підтримати однопартійця в суді прийшов минулого понеділка і ексекретар РНБО Олександр Турчинов. Вже після засідання пан Турчинов заявив у коментарі журналістам, що вважає поновлення

Сергій Пашинський у Печерському суді.

■ ДОВІДКА «УМ»

Сергій Пашинський тричі проходив до Верховної Ради за списком партії Юлії Тимошенко «Батьківщина», і четверте — на парламентських виборах 2014 року — за списком партії Арсенія Яценюка «Народний фронт». У передньому складі парламенту Пашинський очолював Комітет із питань національної безпеки і оборони.

Після Революції гідності Пашинський із березня по червень 2014 року виконував обов'язки керівника адміністрації президента України.

Прізвище Пашинського неодноразово згадували в контексті кількох корупційних скандалів. Свою причетність до корупційних схем Пашинський завжди заперечував.

Рух «Чесно» повідомляв про Пашинського у зв'язку з антикорупційними розслідуваннями. Зокрема, щодо використання коштів Укртранснафти, що призначалися на ремонт нафтогону, а також — закупівель військової техніки та деталей до неї. А журналісти «Радіо «Свобода» провели розслідування про рейдерське захоплення фабрики «Житомирські ласощі», у якому також фігурував екснардеп.

проводження проти Пашинського політичною розправою.

«Зараз формується такий тренд, що всі представники старої влади, яка працювала з 2014 по 2019 рік, вони є всі погані, вони є всі проблемні тощо. Як показали останні події, це не допомагає чинній владі», — заявив колишній секретар Ради нацбезпеки і оборони. — Пашинського довго поливали брудом, але, не знайшовши проти нього компромату, витягли вже закриту справу, і сьогодні, не маючи жодних правових підстав, кинули за грани. Шкода, що традиції Печерського суду не змінилися. Якими вони були за часів Януковича — такими залишились і зараз».

Тоді як сам Пашинський зауважив, перш ніж піти до камери СІЗО: «Сьогодні ви бачили «портновське» правосуддя... Я зроблю все, щоб ці злочинці, які сьогодні вчинили злочини, про це пошкодували. Матеріали справи сфальшовані. Суддя пішла на порушення всіх чинних норм законодавства».

У партії «Народний фронт», одним із засновників якої є Сергій Пашинський, назвали його арешт політично мотивованим «правосуддям часів Януковича».

«Нагадуємо, що кримінальна справа проти Сергія Пашинського була розслідувана та закрита. Однак знову була відкрита з політичних підстав з метою переслідування Сергія Пашинського за його участю у Революції гідності та протидії російській агресії», — йдеться у заяви партії.

Небезпека в камері

Водночас відомий адвокат Андрій Федур стверджує, що його підзахисному Сергію Пашинському загрожує смертельна небезпека у СІЗО.

«Суд ухвалив рішення про застосування безальтернативного арешту з однією метою: забезпечити можливість фі-

зичного знищення моого підзахисного в Лук'янівському СІЗО! Є реальна загроза життю моого підзахисного, як одного з п'яти головних ворогів країни-окупанта», — заявив пан Федур журналістам.

Після засідання суду адвокат одразу поїхав до слідчого ДБР задля вирішення питання про негайнє прийняття рішення про застосування заходів безпеки в умовах тримання під вартою.

Висновок про небезпеку захисник зробив на підставі публічних заяв опонента Пашинського — Андрія Портнова. Адже той ще 4 жовтня написав у своєму Telegram про Пашинського: «Наступного тижня фігурант переїде в слідчий ізолятор... Ми постараємося вплинути на умови його утримання в камері і правильний колектив однодумців».

За його словами, він «абсолютно офіційно стоїть за підозрою фігуранту. І це його юристи «подають клопотання, скарги, заяви і майже три роки ведуть щодо нього (Пашинського. — Ред.) судові процеси».

Уже після арешту Пашинського Андрій Портнов побігів таку саму участь п'ятому президентові Петру Порошенку.

«Петро Порошенко, сподіваюся, Вам зрозуміло сьогодніше рішення суду по Пашинському. Ми будемо робити все, щоб у влади не залишилося іншого виходу і Ви стали наступним клієнтом слідчого ізолятора», — заявив колишній радник Януковича.

У Порошенка відреагували вже наступного дня. Зокрема, партія «Європейська солідарність» заявила, що провадження щодо Пашинського політично мотивоване, а його арешт — «дешеве шоу», мовляв, «серіал із посадками» покликаний, щоб відвернути увагу людей від провалу влади у зовнішній політиці. Адже Пашинський не переховувався від правосуддя.

Олександра ТВЕРДА

У всьому світі на дислексію страждається близько 700 млн людей. Хоча визнаність точну кількість складно через те, що у деякої могли не діагностувати цей розлад, також деято може приховувати свій діагноз.

Дислексія — це достатньо нове «захворювання», яке тільки у 2015 році отримало своє офіційне визначення. Згідно з ним, це стійка, вибіркова нездатність опанувати навики читання, незважаючи на достатній для цього рівень інтелектуального і, наприклад, мовного розвитку, відсутність порушень слуху і зору та наявність оптимальних умов для навчання. Люди з дислексією часто мають проблеми не тільки з читанням, а й із орфографією, математикою, а іноді й музикою. Існує кілька видів дислексії, серед яких — оптична. При ній порушується сприйняття літер, зокрема, плутаються Г-Т, Б-Ь та інші. Спеціальний шрифт може допомогти людині не плутати літери і читати книжку.

Дослідники з Єльської медичної школи і університету Каліфорнія-Девіс представили дані, що пояснюють, чому цікаві і розумні люди мають проблеми з читанням. Вчені спостерігали групу з 445 школярів протягом 12 років, перевіряючи їхні здатності до читання і вимірюючи інтелектуальний коефіцієнт (IQ). Вони шукали свідчення того, як може розвиватися роз'єднання між здатністю до читання і когнітивними здібностями людини. Було виявлено, що у звичайних читаців IQ і читання не тільки простежуються разом, а й впливають одно на одного. Однак у дітей із дислексією IQ і читан-

■ ВИНАХОДИ

Читай, ти зможеш

В Україні створили перший шрифт для людей із дислексією

ня не взаємопов'язані. Це пояснює, чому дислексик може бути розумним, але при цьому погано читати. Звичайні люди знають, як зв'язати літери з конкретним звуком. «Все, що їм потрібно зробити, — це дивитися на букви, і все виходить автоматично», — пояснює доктор Саллі Шейвіц.

— Це як дихання, ви не пояснюєте своїм легким, як вдихнути повітря. А при дислексії цей процес залишається ручним». Кожен раз, коли дислексик бачить якесь слово, це відбувається, ніби він ніколи не бачив його раніше. Люди з дислексією змушені читати повільно і повторюючись.

Позбавитись дислексії зовсім вдається рідко. Наразі існує декілька спеціальних шрифтів для дислексиків — Dyslexie, Read Regular, Delicious, які полегшують читання та розповсюджуються безкоштовно. Оскільки діти з дислексією потребують більше часу на виконання екзаменаційних та тестових завдань (шифт, міжрядковий інтервал тощо). Зараз такі проблеми можна подолати, використовуючи електронні книжки, аудіопосібники та інші комп’ютерні засоби навчання.

В Україні останнім часом проблемі розладів читання приділяють багато уваги. До прикладу, нещодавно на-

дркували першу книжку спеціально розробленим і випробуваним шрифтом Antidyslexia для дітей із дислексією. Вона називається «Арчі».

Про це на своїй сторінці у «Фейсбуці» написала письменниця Катерина Єгорушкіна: «Кілька років тому я побачила фільм «Зірочки на землі» про хлопчика, який мав труднощі з навчанням: літери стирали перед його очима, пластилися і ставали тривимірними. Фільм дуже світливий, раджу подивитися. Виявляється, від 10 до 20 відсотків людей мають труднощі з розпізнаванням візуальних символів. Тож я дуже тішуся, що літери мосі казки про екосвідомого песька Арчі тепер не стрібатимуть, а сприйматимуться легко».

За даними «Читомо», український ілюстратор Олег Петренко-Заневський вперше в Україні розробив кириличний шрифт Inclusion UKR, пристосований для дітей і дорослих із дислексією. Для його створення автори опитали понад 70 дітей від 6 до 13 років із труднощами читання, що вчаться індивідуально або в інклузивних класах. «Цей шрифт — для спеціальної потреби. Треба було зробити так, щоб, з одного боку, ця абетка була якимось візерунком, а з іншого —

щоб букви максимально відрізнялися», — пояснив Петренко-Заневський.

Автори Inclusion UKR згодні надати шрифт для некомерційного використання безкоштовно всім бажаючим. Він також буде доступний для видавництв дитячої та освітньої літератури. Як відзначили координатори проекту, планується також випуск електронної версії шрифту. Він був створений завдяки підтримки ГО «Соціальна синергія» і UNICEF України. Невдовзі ж новим шрифтом Inclusion UKR має вийти в друк трилогія для дітей від Надії Кушнір «Коли Онисько був малесенький», «Коли Онисько трішечки підріс» і «Коли Онисько ще трошечки підріс».

У 2010 році вчені з Мідлсекського університету (Велика Британія) провели експеримент, щоб підтвердити або спростувати з'язок дислексії і рідкісних талантів. Тест зводився до аналізу візуального сприйняття і сприйняття тривимірного простору. В підсумку з'ясувалося, що дислексики успішніше запам'ятовують дрібні деталі зображені в країце відтворюють різноманітні маклюнки по пам'яті.

А до дислексиків, між іншим, відносяться і таких відомих людей, як Агата Крісті, Волт Дісней, Річард Форд, Стів Джобс, Мерлін Монро, Альберт Ейнштейн, Томас Едісон.

До прикладу, Леонардо да Вінчі все життя мав величі проблеми з читанням, а особливо з письмом. До того ж він був шульгою і писав зліва направо. Вчені, що розбрали тексти генія, зінавалися, що для того, щоб читати рукописи, доводилося використовувати дзеркало. ■

Марія ШИЙКО

Звідки взялися світові мільярди — можна прочитати у Вікіпедії на сторінці про найбагатших осіб, а от які проблеми трапилися на шляху створення грандіозних статків — розповість не кожен. Існує міф, що заснувати компанію — настільки просто, як з'єсти сніданок. А от Ілон Маск, герой цього сюжету, порівнює створення компанії з процесом поїдання скла. Чому? В цьому матеріалі розповімо про фейли та труднощі на шляху до капіталів п'яти найвідоміших багатів планети.

1. Білл Гейтс

2. Річард Брэнсон

■ ВЛАСНИЙ ДОСВІД

З неба не впало

Дорогі помилки мільярдерів

ля 7-ї версії помітно впав.

Компанія навіть скоротила виробництво смартфонів, бо банально не могла розпродати випущені партії. Однією з причин міг бути економічний спад у Китаї. Тім припускає, що клієнти можуть відлякувати високі ціни. Він наголосував на тому, що сильний долар, який робить продукцію порівняно дорожчою, зашкодив продажам компанії на ринках, що розвиваються. Кук інформував, що Apple розпочав переоцінку своїх телефонів, аби захистити клієнтів. Однак керівництво всіх проблем усе одно не вирішило, тож варто очікувати труднощів із продажами.

Куку навіть довелося виправдовуватися у листі до інвесторів! В офіційному зверненні Тім вибачається перед ними за значне падіння виторгу. Адже загальний прибуток Apple знизився на 5% у порівнянні з минулим роком.

Однак зараз Тім отримує зарплатню в 400 тисяч доларів, а під його керівництвом

частота виходу оновлень для iOS збільшилася на 51%. Після Стіва Джобса компанія все одно процвітає, а проблеми вирішують скороченням випуску айфонів і кращим аналізом ринку збути.

4. Марк Цукерберг

Значних збитків засновнику «Фейсбуку» Марку Цукербергу завдав скандал із Cambridge Analytica щодо розголошення особистих даних 87 мільйонів користувачів цієї соцмережі. В результаті постійних розслідувань він втратив 17 мільярдів доларів.

Акціонери компанії хотіли навіть звільнити Цукерберга, бо той не уabezпечив «Фейсбуку» від викрадення Росією даних про громадян США з метою по-далішого використання їх для втручання в американські вибори.

Утім згодом ситуацію роз'язали. Капітал Марка Цукерберга на початку 2019 року — 62,5 мільярда доларів. Він є п'ятою найбагатшою людиною світу у 2018 році й однією з найвпливовіших на планеті, за

версією різних журналів. Після скандалу Марк пообіцяв переглянути список джерел, які мають доступ до контактної інформації.

5. Ілон Маск

Його кар'єра бізнесмена почалася з відмови — Ілона не взяли на роботу в компанію Netscape. У 2000-му він ледве не помер від церебральної мальарії на відпочинку, а у 2008-му «Тесла», SpaceX опинилися на межі банкрутства.

Усе завершилось добре: від мальарії Ілона вилікували, а з четвертого разу ракета Space X запустилась і врятувала компанії Маска. На даний момент він — засновник компаній SpaceX, PayPal, Neuralink i The Boring Company. Власний капітал становить 19,4 мільярда USD. Проте був час, коли Ілон тільки починав свою справу і відверто не знав, що робити, якщо вже наявні ракети не запускаються у космос.

Зовсім не святі — так можна описати світових багатіїв. Більшість із них просто знала, як швидко вчитись на своїх помилках, із кого брати приклад та на чому робити акцент. ■

Одним із непродуманих кроків Гейтса була ситуація в 1975 році з компанією MITS в Альбукерку. Тоді Білл, перевіряючи зацікавленість цієї компанії в його пропозиціях, запропонував встановити на її комп’ютери інтерпретатор мови програмування BASIC. Несподівано директор компанії погодився, тож Білл та його товариш Пол Аллен почали писати програму в аваріальному режимі, адже угоду на використання було підписано, коли робота ще й не починалася.

Гейтс і Аллен встигли написати програму, і договір не зірвався. Це був початок створення великого Microsoft і засновника цієї корпорації, лицаря-командора Ордену Британської Імперії, володаря диплому Гарвардського університету з власним рахунком у 103,2 мільярда доларів США.

Зараз Річард — британський підприємець, ексцентричний засновник корпорації Virgin Group — конгломерату із 400 різнопрофільних компаній. Наразі він — один із найбагатших жителів Великої Британії з особистим статком у \$ 5 млрд.

3. Тім Куک

Після призначенням Тіма виконавчим директором Apple справи трималися купи, але все-таки один прокол стався: продаж останніх айфонів піс-

■ ТОЧКА НА КАРТИ

Королі вівчарства і сьоме чудо світу

Асканія-Нова чекає на нових туристів

Валентина САМЧЕНКО

Херсонська область

Ще по-літньому теплого на півдні України осіннього дня 28 вересня знаменита уже понад 100 років Асканія-Нова культурно фестивалила, нагадавши про колишню гордість цього степового краю — вівчарство, яке могло би й нині додати місцевим жителям робочих місць, стати ще однією родзинкою для туристів і, врешті-решт, наповнити бюджет ОТГ й області.

«Гобелен-фест» організували у рамках масштабного урядового всеукраїнського проекту «Малі міста — великі враження», який другий рік поспіль привертав увагу до знакових місць країни та їхнього потенціалу. «Гобелен-фест» став одним із 74 переможців конкурсу, між якими розділили 50 млн грантових гривень на проведення культурно-мистецьких презентацій. Новоасканійцям із загальної суми дісталося порівняно небагато — близько 250 тис. грн. До них ще додали, за обов'язковою умовою співфінансування, 30 відсотків із місцевого бюджету. І це дало змогу ще раз побачити наповнене людьми і мистецтвом селище з унікальною не лише для України, а й усієї Європи історією та природно-заповідні багатства Херсонської області.

Надії на процвітання

Якщо за найновішим документальним фільмом Андрія Литвиненка «Заповідник Асканія», що цьогоріч 25 квітня вийшов в українській прокат, у вас склається враження, що Асканія-Нова безлюдна, майже забута Богом територія — це не так. І найперше тому, що таку назву має не лише заповідник.

Уже пару років діє селище ОТГ Асканія-Нова, до якої входять шість населених пунктів. Скажімо, село Новий Етап з кількома десятками хат — лише за 2 км від центротворюючого селища. У найвіддаленішому, за 23 км, Маркесів мешкає майже півтисячі осіб. У самому смт Асканія-Нова — понад 3 тисячі населення, з яких близько 400 школярів, що обнадіює.

Як зазначив під час прес-конференції у день проведення «Гобелен-фесту» голова Асканія-Нова ОТГ Віталій Свінціцький, громада прагне заявити про себе конкретними справами, стрімким розвитком інфраструктури, перспективним плануванням туристичних та культурних подій. Фестивалі — це лише частинка спільнотної праці та проектної діяльності, спрямованої на нарощування внутрішнього потенціалу громади, його фінансових можливостей та створення комфорного життя для мешканців.

Коли нині заходиш до селищної ради — у коридорі стоять ящики для роздільного викидання непотребу. Нещодавно з'явилася вулична сцена для проведення різних заходів зі щотижневими дискотеками для молоді включно.

Про новий Будинок культури поки що лише мріють (уже не перший рік не мають ніякого). Віталій Свінціцький уточнив на питання «України молодої», що загальний річний бюджет ОТГ — близько 35 млн грн, із яких майже 20 млн грн витрачається на сферу культури і освіти. Додалося би ще мільйонів 20, каже голова, і побудували би потрібну інфраструктуру, і на проведення культурно-мистецьких заходів би залишилися ще гроші.

Найперше, на що звертаєш увагу в селищі Асканія-Нова, — це біlosіжна велична будівля із пам'ятником попереду, де поряд із чоловіком, окрім постаменту, стоїть ягня. Це Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова, який теж має назву «Асканія-Нова». Ще у 1998-му інститут отримав статус Національного наукового селекційно-генетичного центру з вівчар-

тво. А розведення овець у степах Таврії має ще тривалішу історію.

Мериносові вівці як золота жила

Асканія-Нова — розташована в зоні низовинного степу, що простягається вздовж північного берега Чорного та Азовського морів. Ця територія була заселена ще в давні часи. Тут знайдено мідні прикраси доби пізньої бронзи. Виявлено поховання кохівника з конем, кілька кам'яних баб. Поселення колись називалось Чаплі, бо розташоване на схилах Великого Чапельського поду.

Після того як Російська держава закріпилася на узбережжі Чорного та Азовського морів, наприкінці XVIII століття, почалося заселення південних районів України. Тоді роздавали землі необжитого краю не лише російським поміщикам, а й іноземним. У 1828 році німецький герцог Ангальт-Кетенський придбав за безцінь 42,3 тис. десятин землі в районі нинішньої Асканії і 6 тис. десятин на березі Чорного моря. Уже через 13 років у степу поблизу поселення Чаплі виріс хутір, названий герцогом на честь свого маєтку Асканія у Німеччині — Асканія-Нова, де власник почав розводити мериносових овець. У 1834 році його стадо налічувало 24 тис. голів. Однак із часом Асканію-Нову власник здав в оренду, а в 1856-му продав маєток, понад 49 тис. овець, 640 коней, 549 голів великої рогатої худоби та 297 кіз іншому колоністу — Фейну.

Новий власник уміло повів господарство та розбагатів, розводячи мериносових овець, вовна яких дуже цінилась на західноєвропейському ринку. Згодом Фейн поріднився з іншим німецьким колоністом — Фальцем. Так виник поміщицький рід Фальц-Фейнів. Скуповуючи навколоїнні землі, ці поміщики швидко стали «королями вівчарства» півдня України. У маєтку налічувалося близько 200 постійних робітників, а всього проживало 312 осіб. Працювала школа, відкрита 1831 року, де навчалося 30 дітей.

Загалом у навколоїнній місцевості Фальц-Фейнам належало 5 великих маєтків.

Оаза природи Фальц-Фейнів

Природа неабияк захоплювала Фальц-Фейнів. Ще 1874 року в Асканії-Нові було споруджено невелику вольєр для утримання місцевих диких птахів. Уже 1887 року з донських степів у володіння завезли байбаків, з Астраханської губернії — антилоп сайга. З далекої Африки і Австралії

■ ПРЯМА МОВА

«Головна мета фестивалю «Гобелен-Фест» — розвиток конкурентоспроможного культурно-туристичного простору громади та громад-партнерів на основі використання потенціалу біосферного заповідника імені Фальц-Фейна та Інституту тваринництва степових районів імені Іванова, а також елементів нематеріальної культурної спадщини, — каже виконавчий директор Херсонського відділення Асоціації міст України Лариса Оленковська. — Проводили виставку гобеленів, майстер-класи ткацтва і плетіння із вовни, кулінарне шоу, фестиваль борщу. Театральну частину представили актори Херсонського музично-драматичного театру імені Миколи Куліша. Була й демонстрація племінного та товарного поголів'я овець єдиного в Україні Інституту тваринництва степових районів імені Іванова «Асканія-Нова», який має статус Національного науково-селекційно-генетичного центру з вівчарства. Учасникам прес-турі неймовірно потрапило відвідати заповідник у супроводі його славетного директора Віктора Гавриленка».

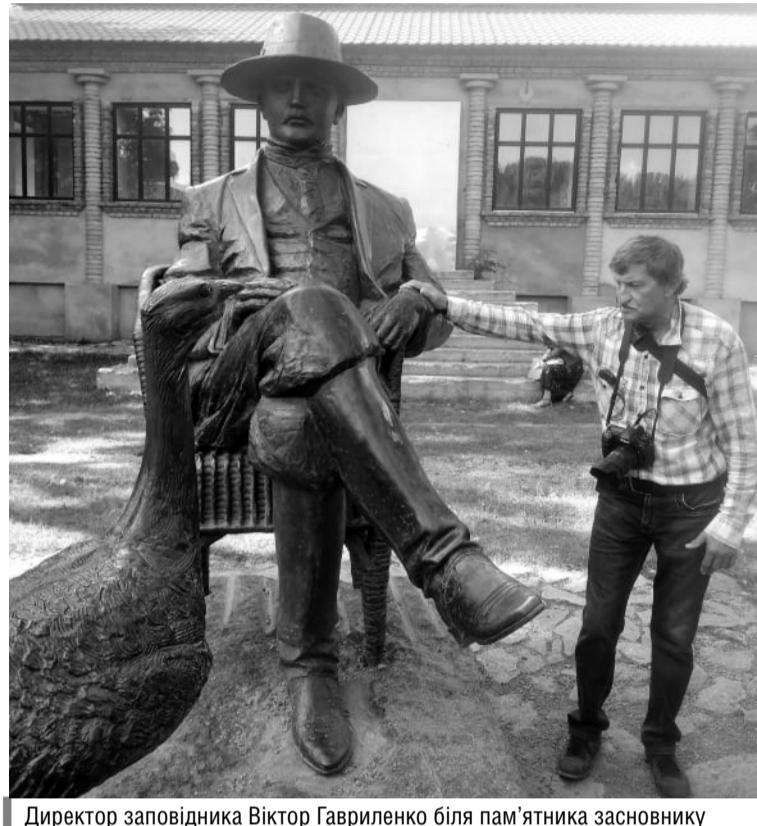
На «Гобелен-фесті» представили роботи молодих майстрів Херсонського училища культури. **Фото Валентини САМЧЕНКО.**

доставили страусів, з Монголії — коней Пржевальського, з Тибету — яків, із Кавказу й Західної Європи — фазанів, з Індії — зебр та антилоп нільгау, із Південної та Східної Африки — антилоп канна та антилоп гну голубих, з Північної Америки — бізонів, Біловезької пущі — зубрів, з Уссурійського краю — оленів.

У 1887 році почали створювати і ботанічний парк, під який спочатку відвели 70 га степу. До того було трохи плодових дерев, білої акації та деяких ягідників. На 27 га заклали дендропарк, де висадили 220 різних видів дерев і чагарників, у т. ч. з Азії, Південної Європи, Північної Америки, Австралії, Кавказу...

Уже наприкінці XIX століття в Асканії-Нові відкрився невеликий музей, де було зібрано 250 опудал птахів і тварин, а також колекцію яєць та археологічну колекцію. Особливої популярності набула ця оаза природи після показу екземплярів різних тварин і птахів на ювілейній всесоюзькій акліматизаційній виставці у Москві 1908 року та одеській сільськогосподарській і промисловій виставці 1911 року. Дослідники проводили у зоопарку наукові спостереження, окількою зували перелітних птахів. На початок ХХ століття Асканія-Нова залишалася невеликим поселенням з однією улицею. Хоча ще 1890 року там відкрили двокласне земське сільське училище, в якому навчалося 30 дітей.

Новим етапом для поселення

Директор заповідника Віктор Гавриленко біля пам'ятника засновнику природної оази Асканія-Нова.

Асканія-Нова хоче відродити славу центру вівчарства.

і природної степової оази став затверджений 1 квітня 1919 року Радою народних комісарів УРСР «Декрет про оголошення колишнього маєтку Фальц-Фейна «Асканія-Нова» Народним заповідним парком».

Побачення із представником мамонтової фауни

Коли нині входиш у дендрологічний парк Асканія-Нова, не можеш уявити, що арка слугуватиме своєрідним порталом у незвичайній світ живої природи, в якому будуть і зоопарк, і заповідний степ із буйволами за пару сот метрів від автобуса та трохи поодаль — коні Пржевальського.

Біосферний заповідник «Асканія-Нова» НАН нині — це природоохоронна, науково дослідна установа міжнародного значення. До його складу входять типчаково-ковиловий степ — еталон степів планети, дендрологічний парк «Асканія-Нова» — загальнодержавного значення і зоологічний парк, колекція тварин якого внесена до реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання України. Природне ядро заповідника є опорним елементом Національної екологічної мережі та європейської Смарагдової мережі з самобутніми оселищами, флорою і фаunoю під охороною резолюції Бернської конвенції та директиви Ради Європи 92/43/EEC. У складі біоти асканійського степу 129 видів тварин і рослин занесені до Червоної книги України, 73 — до Червоного списку ІСОП. 111 — до Європейського Червоного списку, 155 — охороняються за Бернською, 12 — за Боннською, 29 — CITES конвенціями.

У зоопарку «Асканія-Нова» утримується близько 4 тис. 150 тварин. Рідкісних видів світової і національної фауни серед них — 75 видів, які внесені до Червоного списку міжнародного союзу охорони природи (МСОП), 12 — із Червоної книги України, 6 — із Європейського червоного списку тварин, 34 — Бернської, 31 — Боннської та 23 — Вашингтонської конвенцій, розповідає директор заповідника Віктор Семенович Гавриленко. Серед європейських зоопарків в Асканії-Нові зберігаються найбільші популяції огара, бізона американського, сайгака, туркменського кулана, коня Пржевальського. Лише в асканійському зоопарку можна побачити сайгака, едину антилопу Європи — представника мамонтової фауни.

За словами Віктора Гавриленка, лише цьогоріч відвідувачами об'єктів заповідника стало понад 78 тисяч осіб. Охочих побачити незвичайну природу було би ще більше, якби були кращі дороги до Асканії й облаштований по-сучасному зоопарк. Головним завданням і «Гобелен-фесту» було привернути увагу до комплексу цих проблем для подальшого упішного розвитку унікальної Асканії-Нові.

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Ви вже спланували меню на великі свята осені? Незабаром Покрова Пресвятої Богородиці, і українці до цього дня готувалися заздалегідь, особливо і натхненно. Було багато страв із м'яса, риби і грибів, пироги, бабки, напої. Ще б пак — цей день їшо й козацький, а для козаків треба готувати найсмачніше. А нещодавно цей день став єй офіційним вихідним на честь свята захисників України. Отож треба готуватися відповідно!

Пригадую, як готувалася до Покрови моя бабуся. Так пахло пирогами, що ми йшли до неї мало не наосліп. З маком і яблуками — рум'яні, високі, солодкі — ми їх так і називали «на Покрову пироги». А брат наш казав, що бабця так запікає м'ясо, як нікому не вдається. Отож що кому, але на свята всім має бути смачно.

Буженина святкова

Знайшла рецепт дуже смачної буженини в Юлі Нечасової з Волині, якраз святкової. Потрібно м'ясо свинини шматком в один кілограм (можна брати м'ясо яловичини, телятини і різні види птиці — за вашим уподобанням). Маринад: на 1 літр води — 3 лаврових листочки, 2 бутона гвоздики, духмяний і чорний перець горошком по пару штук, чайна ложка цукру, 30 г солі. Довести до кипіння, вимкнути і дати захолонуті. В маринад занурити м'ясо. Маринувати два дні в холдиннику.

«Після маринування м'ясо дістати з маринаду, серветками обтерти від води. Змішати одну столову ложку олії з вашими улюбленими спеціями і обтерти ними м'ясо (я брала трохи соєвого соусу, меду, гірчиці сухої в зернах і суміш приправ до м'яса). Я свое м'ясо обв'язала добре ниткою, в результаті вийшов гарний круглий шматок, як ковбаса. Якщо у вас два окремі шматки м'яса, чи філе якоїсь птиці, то теж краче зв'язати докупи їх нитками. Духовку розігріти на максимальну температуру, яка у вас є, м'ясо викласти на пергамент і випікати 20 хвилин (я випікала 30). Вимкнути духовку і, не відкриваючи дверцята, залишити м'ясо до повного охолодження, години 2-3. М'ясо сковите і дуже смачне! — підсумовує майстриня.

По реберцях!

Думаю, смачно приготовлені реберця — та-жок козацька страва. А особливо якщо їх готувати так, як радить Любі Біріна з Калуша, рецепт якої можна вважати на-віть унікальними: всі ін-грядінти так прораховані, що кожна страва вдається з першого разу. Пані Любі — технолог приготування їжі, причому смачні страви — це її хобі, те, що її вдається перфектно. Вона пропонує кілька рецептів — вибираєте!

Запечені ребра з картоплею

Свинячі ребра (1 кг) попередньо замаринувати (оливкова олія, сіль, бальзамічний оцет, паприка, суміш перців).

У жаростійку форму помістити картоплю (1 кг, порізати великими скибками), зверху — порізану цибулину, посолити, по-перчити. На овочі викласти підготовлені ребра. Залити склянкою курячого бульйону. Щільно закрити фольгою і помістити в духовку при температурі

Пироги від Іри Татарин.

200 градусів на півтори години.

Відкрити фольгу, ребра змастити сумішшю меду і готової гострої гірчиці (1:1), запікати відкритими до рум'яної скоринки (приблизно пів години).

Реберця в мультиварці

Свинні ребра (1 кг) попередньо замаринувати (олія, сіль, сухий часник, чорний перець, мелений коріандер, лимонний сік).

Обсмажити підготовлені ребра з обох сторін на великому вогні. Помістити в мультиварку. В сковороду, де смажилися ребра, налити грамі 100 води і лопаткою підніяти з dna м'ясні присмаки. Залити на ребра. Запікати на програмі «Тушкування» 2 години. Помістити на решітку, змастити глазур'ю і запекти в духовці до скоринки на великому вогні.

Реберця в соусі

Ребра (1 кг) замаринувати на ніч (сіль, олія, чорний перець, соєвий соус, паприка, свіжий часник різаний пластинками).

Зранку забрати часник, а ребра поставити у попередньо нагріту до 120 градусів духовку на годину. Щоб реберця не підсохли, на дно духовки встановити деко з водою. За цей час приготувати соус: зубчик часника, цибулина (маленька), 0,5 ст. ложки солі, 0,5 ст. ложки перцю чорного, 0,5 ст. ложки паприки, 2 ст. ложки домашнього томатного соусу, ст. ложка готової гірчиці, ст. ложка меду, 0,5 ст. ложки цукру, ст. ложка яблучного оцту.

У розігрітій олії обсмажити до прозорості цибулю і часник, додати сіль, перець і паприку, перемішати, а потім додати решту складників (крім оцту), трохи уварити до загустіння, зблендерувати. Ребра вийняти з духовки, помістити в жароміцну форму, обмастити зверху соусом. Накрити фольгою, помістити в

Люба Біріна та кіш за її рецептром.

температуру 160 градусів. Фольгу прибрати, температуру підвищити до 180 градусів, піддум'янити протягом пів години. Смакуйте і пригощайте!

Кіш — пиріг осені

Люба Біріна покроково навчить тих, хто ще не пік, готувати цей чудовий пиріг. «Коротко — це пиріг на основі січеного тіста та заливки», — каже вона і ділиться рецептом.

Тісто (для круглої форми 25 см в діаметрі):

100 г холодного масла, 210 г борошна, 0,5 чайної ложки солі, чайна ложка цукру, яйце.

«Трохи спинюся на

СВЯТКОВИЙ СТІЛ

Осінь урочиста

Топ-5 страв на найбільші осінні свята

Буженина Юлії Нечасової.

чи грибами, чи тим і тим, квашена капуста, вареники чи пиріжки з капустою.

В Іри Татарин є гарний рецепт пиріжків із капустою, занотовуйте!

Для тіста: 0,5 л води, 4 столові ложки олії, 2 столові ложки майонезу з гіркою, 50 г дріжджів, 2 столові ложки цукру, 2 столові ложки солі, 800 г борошна.

Начинка 1: 1 кг картоплі, 3-4 цибулини, 100 г гречки (приправи за смаком).

Начинка 2: відварена квашена капуста, підтущена на цибулі, сіль, перець за смаком.

Замісити тісто і покласти в холодильник приблизно на пів години для підкисання. Коли тісто підкисло, ділимо його на дві частини (два пироги), на центр тіста кладемо половину начинки (відварена картопля поточена зі смаженою цибулею, і відвареною гречкою з приправами), і стягнемо тісто як на хінкалі. Кладемо на деко, змащене олією, зібраною частиною донизу. Потім пиріг потрібно розплюснути руками по

бляшці і змастити яйцем, посыпти кунжутом і випікати приблизно 25 хвилин при температурі 200 градусів.

Для пиріжків: ділимо тісто на невеличкі кульки, кладемо начинку, скріплоємо і ставимо на деко скріплоною частиною донизу, змащуючи яйцем. Посипаємо кунжутом і випікаємо приблизно 25 хвилин при температурі 200 градусів.

Пиріжки з яблуками — їх багато не буває!

Я би їх весни пекла щодня: яблучна випічка — те, що робить осінь неповторною. Знайшла в Євгенії Терещук рецепт пиріжків, які ці враження лише підсилюють.

Потрібно: кисле молоко — 1 склянка, сода — 0,5 ч. л., яйце — 1 шт., цукор — півсклянки, маргарин — 100 г, борошно.

Для начинки: яблука — тверді та соковиті, цукор.

У миску вливаемо кисле молоко, додаємо соду та перемішуємо. Далі вбиваємо яйце, всипаємо цукор та розтертий маргарин. Усе перемішуємо, додаємо борошно, замішуємо тісто. Кількість борошна — скільки тісто вбере. Тісто має вийти не занадто ніжним, аби пиріжки не розлізлися, їх не занадто тугим. Ділимо тісто на кульки — кулькою стільки, скільки пиріжків. Розкачуємо кульки. Яблука ріжемо кубиками та викладаємо на тісто, посыпаемо цукром. Заліплюємо. Відправляемо в духовку. Випікаємо, поки не піддум'януться.

Вареники з яблуками

І медом

Також чудовий рецепт

Свєнії Терещук — за ним

дуже смачними вдаються

вареники!

Інгредієнти: борошно — 3 склянки; вода — 3/4 склянки; яйця — 2 шт.; свіжі яблука — 800 г.; цукор — 1/2 склянки; кориця — на смак.

Замісить тісто і розкачайте його не дуже тонко на присипаній борошном поверхні. Стиглі яблука почистити і нарізати соломкою. Присипати цукром і дати постоюти, щоб стік заліз. Начинку потрібно викласти на кружечки з тіста і скріпити краї. Варити в підсоленій воді впротиві хвилини після того, як вареники спливуть на поверхню. Готові вареники акуратно вийняти з окрупу, щоб не розірвати оболонку. Подавати разом із медом.

Вдалих і смачних страв! Гарних свят!

Пиріжки з капустою та картоплею

Страви з капустою були дуже поширеними на Покрову: голубці, тушкована капуста з м'ясом

СПОРТ

УКРАЇНА МОЛОДА
СЕРЕДА, 9 ЖОВТНЯ 2019

15

Остан Маркевич
колишній наставник ФК «Агробізнес» (Волочиськ)

Григорій ХАТА

На старті сезону в першій лізі лідерами турніру несподівано стали колективи, котрі аж ніяк не вважалися головними претендентами на підвищення в класі. «Рух», «Агробізнес», «Авангард» — команди, котрим значно більше підійшов би статус місця горішко, ніж претендента на участь в елітному дивізіоні. Проте саме вони на першій третині турнірної дистанції зміщали місця в призовій трійці. Утім долати на одному диханні 30 турів чемпіонату завдання не з прости.

А з наближенням екватора змагань стало зрозуміло, що несподіваним лідерам сезону-2019/2020 проблемно утримувати домінуючу позицію у першому дивізіоні. Відтак у лідери Д-1 вийшли команди «з досвідом», від яких, власне, й очікували яскравої боротьби за путівки до еліти.

«Агробізнес» із Волочиська на початку першості видав серію з шести перемог поспіль, але в наступних чотирьох турів здобув очки лише в одному поєдинку. Як результат, амбітна команда з Хмельниччини в турнірній таблиці опустилася з першої на сьому позицію й залишилася без свого наставника. Остан Маркевич лише в літніх міжсезоннях підписав угоду з «Агробізнесом», проте навіть до кінця сезону допрацювати не зміг.

«Не згоден із тим, що керівництво «Агробізнесу» втручалося в роботу тренерського штабу. Тому й написав заяву на звільнення», — заявив Маркевич. За словами 41-річного спеціаліста, котрий, до слова, є старшим сином Мирона Маркевича, підписуючи угоду з волочиським клубом, він обговорював із його керівництвом свою

■ ПЕРША ЛІГА

Правило невтручання

Заявивши про незгоду з методами роботи керівництва клубу, пост головного тренера «Агробізнесу» залишив Остан Маркевич

Після поразки «Прикарпаття» «Агробізнес» попрощався зі своїм наставником.
Фото з сайта fcab.com.ua

незалежність на тренерськуму містку. Проте, як відзначив після відставки Остан, нездовolenий останніми результатами команди президент клубу заходив до роздягальні й розповідав хлопцям, як потрібно грати у футбол.

«Команда — це тонкий механізм, якому не потрібне стороннє втручання. Ми з хлопцями стали, як одна сім'я. І вони демонстрували непогану гру. Зрозуміло, що все ще було переду: можна було боротися за високі місця й вихід до елі-

того дивізіону. Однак для цього потрібен час і позитивна робоча атмосфера», — наголосив Остан Маркевич.

Попри поразки в останніх матчах відставання «Агробізнесу» від лідера виглядає некритично — лише три пункти відділяє його від «Оболоні-Бровар». Загалом, повернувшись до першої трійки можна доволі швидко. Утім опікуватися цим завданням у клубі з Волочиська буде вже інший наставник, хоча потіснити з лідеруючих позицій «броварів», «Металіст-

1925» та «Інгулець» буде доволі складно. Усі вони вже не один сезон прицільно працюють над своїм поверненням до еліти. А розширене АУФ у нинішньому сезоні вікно можливостей для поповнення кількісного складу УПЛ — хороша нагода для реалізації цього завдання. До слова, в минулому турі в поєдинку стратегічного значення «Інгулець» завдав лідеру турніру — «Оболоні» — першої поразки в сезоні, не дозволивши команді Сергія Ковалецького збільшити відрив від переслідувачів. ■

■ ТАБЛО

Перша ліга. 12-й тур. «Агробізнес» — «Прикарпаття» — 1:2, «Черкащина» — «Авангард» — 1:2, «Греків-Спорт» — «Мінай» — 1:0, «Балакані» — «Чорноморець» — 1:1, «Металург» — «Волинь» — 1:3, «Металіст-1925» — «Миколаїв» — 0:0.

Лідери: «Оболонь-Бровар» — 25, «Металіст-1925», «Інгулець» — 24, «Рух» — 23 (11 матчів), «Мінай», «Авангард» — 23, «Агробізнес» — 22.

Бомбардир: Січінава («Інгулець») — 8.

Григорій ХАТА

■ БОКС

Проблемний початок

За кілька днів до дебюту Олександра Усика в суперважкому дивізіоні в його команді екстрено шукають нового візваві

ка «В» у незалежній лабораторії. А тестування, яке проводилося минулого тижня на запит із боку Боксерської комісії штату Іллінойс, показало, що я чистий боець», — наголосив Спонг.

Водночас у команді Усика підтверджують, що й справді займаються пошуком нового суперника, оскільки про проблемні аналізи Спонга знали раніше. «Як тільки ми отримали інформацію про сумнівний характер допінг-результатів нідерландського суперника, ми швидко провели попереудні консультації з кількома опонентами стосовно можливої заміни», — заявив промоутер українського боксера Олександр Красюк.

Вочевидь, промоутери Усика зроблять усе можливе, аби його дебют у «супертяжах» 12 жовтня таки відбувся. Інша річ, що у суперника колишнього абсолютного чемпіона у важкій вазі практично не буде часу для цілеспрямованої підготовки до суботнього бою.

«Добровільна атидопінгова асоціація повідомила нам, що з тестами Спонга не все добре, — заявив один з співпромоутерів Усика британець Еді Хін. — Тож ми шукаємо іншого суперника. Варіанти у нас є».

При цьому сам Тайрон категорично застеречує будь-яку можливість вживання допінгу, наголошуєчи, що вся ця історія — спроба усунути його від бою. «Це підстава. Я не застосував жодних препаратів, про які йдеться у звіті VADA. Тому я просив про дослідження допінг-проби зраз-

Олександр Усик завершив підготовку до дебютного бою в «супертяжах», однак боксувати, схоже, доведеться проти іншого опонента.

Фото з сайта ua-football.com

Хоча, приміром, Володимир Хрюнов — промоутер 42-річного російського боксера Олександра Устинова — заявив, що його підопічний нині перебуває в прекрасній фізичній формі і готовий створити Усiku неприємності.

Сам Олександр у поті чола працював у своєму тренувальному таборі й за тиждень до прогнозованого виходу в ринг менеджер

українця Ерік Клімас повідомив, що підготовка офіційно завершена, й подякував усім, хто працював над тим, аби «Добрий Кіт» (читай — Усик) став монстром.

Утім вибір суперника — це цілковита прерогатива команди дебютанта суперважкого дивізіону, в якій, без сумніву, не зацікавлені у створенні для свого іменитого протеже проблем. ■

Читайте
в наступному
номері:

Хоч стій, хоч падай

Ветеран на протезах переконаний, що найсучасніші ортопедичні вироби не допоможуть, якщо в людини немає бажання «піднятися на ноги»

16 | УКРАЇНА МОЛОДА
СЕРДА, 9 ЖОВТНЯ 2019

■ ДІЛОВА ЖИЛКА

Зіркові «ліваки»

Знаменитості, які розбагатіли на підробітках

Славко ФЕРТ

Зашкарбулі стереотипи про «дурних блондинок» та бруталних виконавців реп-музики в реальному житті не є аксіомами. Пригадайте, в них є винятки. Такий висновок можна зробити з даних часопису «Форбс», який склав список зірок кіно та шоу-бізнесу, що розбагатіли саме на побічних проектах, зовсім далі від «основної» діяльності.

Класична блондинка Джессіка Сімпсон, яка в 2000-х роках тримала статус головної поп-принеси американської музичної сцени, тепер володіє статками, які «Форбс» оцінює в 200 млн доларів. І вони зароблені не поп-пісенниками, а завдяки власній лінії одягу та модних аксесуарів Jessica Simpson Collection, річні обороти якої оцінюються в один мільярд доларів. З 2005 року співачка вважається бізнес-магнатом. До речі, відтоді Джесс не записала жодної пісні, не проспівала жодної ноти. А навіщо? На хліб та так вистачає!

Рекордсменом за статками серед реперів є Джей-Зі (Jay-Z), який, за «Форбсом», «тягне» на один мільярд доларів. Хоча він надалі має великі прибутки від музичної діяльності (записав і видав на цей час 14 альбомів, регулярно концертую), але свої головні статки заробив завдяки... алкоголю. «Форбс» оцінює його лінію з виробництва шампанського Armand de Brignac в 310 млн доларів, а компанія з випуску коньяків D'Usse тягне ще на 100 млн. Також репер отримує прибутки від компанії таксі Uber, сервісу музичного стрімінгу Tidal та компанії розваг Roc Nation.

Іншим рекордсменом «лівих» заробітків є Доктор Дре (Dr. Dre). Поза кар'єрою репера, виконавець хіп-хопу та продюсера він заснував компанію з виробництва навушників та іншої акустичної апаратури Beats By Dr. Dre. Концерн Apple викупив у нього цю компанію за 3 мільяди доларів у 2014 році.

Абсолютною рекордсменкою «зоряніх» заробітків є зірка американського телевізійного реаліті-шоу «Родина Кардаш'ян» Кайлі Дженнер. У ньому вона з'явилася перед телеглядачами 2007 року десятирічною, а вже у віці 21 року стала однією з перших американок (і американців), які стали мільярдерами у віці до 21 року. Підприємлива дівчина досягла цього завдяки відкриттю власної мережі виробництва та продажу косметики Kylie Cosmetics. Нещодавно відкрила ще одну Kylie Skin — для догляду за шкірою. Статки 22-річної на

Джессіка Сімпсон.

■ ПОГОДА

10 жовтня за прогнозами синоптиків

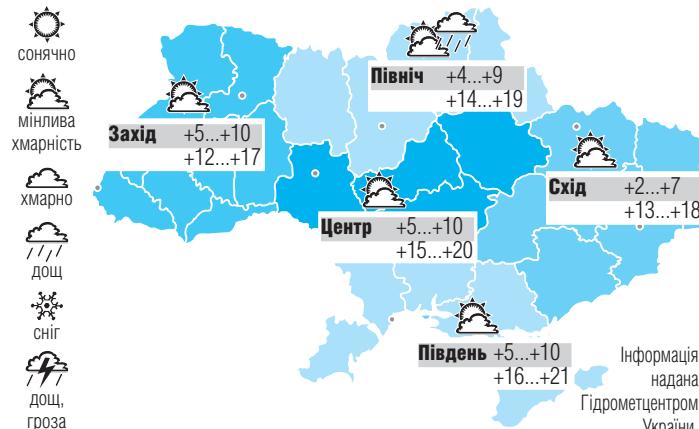
Київ: мінлива хмарність, невеликий дощ. Вітер південний із переходом на західний, 7-12 м/с. Температура вночі +7...+9, у день +16...+18.

Миргород: без істотних опадів. Уночі +7...+9, у день +16...+18.

Вінниця: без істотних опадів. Уночі +7...+9, у день +17...+19.

Одеса: без опадів. Уночі +12...+14, у день +19...+21.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, без істотних опадів. **Трускавець:** уночі +6...+8, у день +12...+14. **Моршин:** уночі +7...+9, у день +14...+16.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50

Телефони редакції: 044-361-62-61;
з мобільного: 094-926-32-61

Електронна пошта редакції:

ukrmoloda@ukr.net

Рекламне бюро:

reklama-umoloda@ukr.net

Відділ реалізації:

454-84-41

sale_umoloda@ukr.net

«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kyiv.ua>

Відділи:

економіки — wagmter@ukr.net

культури, історії, суспільних проблем —

vsamchenko@i.ua

ukrmoloda@ukr.net

Україна Молода

Редактор Михайло Дорошенко

Засновник і видавець —

ПП «Україна молоді»

Свідоцтво про реєстрацію:

КВ №3386 від 29.08.98

© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертіза», «Здоровенькі були», «Це — праця!»,

«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітасмо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою друкуються на правах реклами

Газета друкується
у видавництвах:

«Преса України» — у Києві

Зам. 3009113

«Видавничий дім

«Високий Замок» — у Львові

Зам. блок № 606

Верстка та виготовлення

фотографій —

комп'ютерний центр

редакції «УМ»,

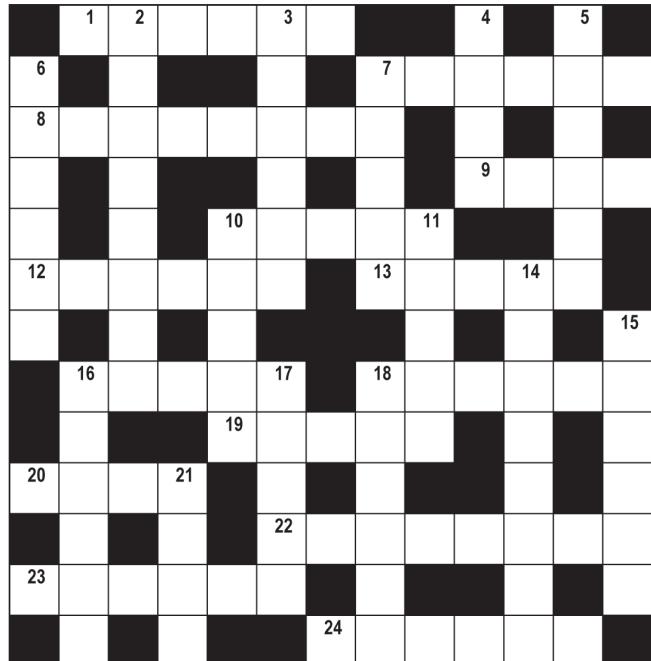
Газета виходить

у вівторок, середу,

п'ятницю — суботу (спільні номери)

Тираж 86740

КАЛЕЙДОСКОП

■ КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №113

По горизонталі:

1. Галицько-Волинський король, коронація якого відбулася 7 жовтня 1253 року.

7. Російський білій генерал, головнокомандувач Північно-Західної армії, який у 1919 році

ледь не захопив Петроград.

8. Пере-кладач у козацькому війську.

9. Відомий курорт в анексованому Криму.

10. Навчальний центр і полігон на Чернігівщині.

12. Густий солодкий сироп, яким покривають кондитерські вироби.

13. Мусульманський Бог.

16. Речі, які комусь належать на правах власності.

18. Різновид графіки, відбиток на папері, рідше — на шовку.

19. Немилість влади.

20. Мафіозна група.

22. Грузинський народний танець.

23. Вік людини між дитинством і молодістю.

24. «Тонкий світ», вихід із фізичного тіла.

По вертикальні:

2. Перестановка букв у слові, що створює інше слово.

3. Застаріла гра в карти, зазвичай на трох.

4. Ім'я героя одеських оповідань Ісаака

Бабеля, від якого отримав своє прізвисько Ігор Коломайський.

5. Цикл із двох окремих віршів, що складають одну смислове ціле.

6. Королева Польщі, а пізніше — Русі, наймо-

лодша дочка руського короля Людовіка та Єлизавети Боснійської, дружина Владислава II Ягайла.

7. А ... , суча дочка, розкудкудалася, як квіочка. Еней не любила — страх!

(Іван Котляревський).

10. Місто, облогу якого змалював Микола Гоголь у повісті «Тарас Бульба».

11. Герой дилогії Льюїса Керрола.

14. Одна з найбільших на землі змій.

15. Зелена рослина, яка давала сили морячку Папаю.

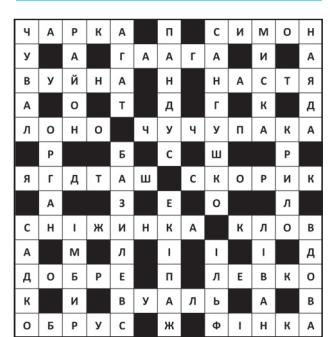
16. Садова ягода.

17. Марка автомобіля.

18. Історичний регіон Франції.

21. Замерзлий шар льоду на снігу.

Кросворд №112 від 8 жовтня

■ ПРИКОЛИ

Їде чоловік у машині, раптом вона зламалася. Побачив церкву, зайшов у неї, побачив священника і каже:

— Отче, машина в мене зламалася, можна від вас подзвонити?

— Подзвони, сину мій, тільки дзвін не зламай.

— Хайме, — нарешті почала

благати вона, зовсім знесливівшись, — я піду спати. Якщо помиратимеш, будь ласка, розбуди мене.

— Що з вами, Абраме? Ви такі спанителічені.

— Чому ви так дивуєтесь? У мене п'ята дочок і юного зятя.

— А що б ви робили на моєму місці? Я маю тільки одну дочку і вже п'ятого зятя.